

Opinnäytetyö (AMK)

Sairaanhoidajakoulutus

2024

Naana Fomin ja Joanna Hannula

Yrittäjyyteen perehdytyksen toimintamalli Sun hyvä elämä - klinikan oppimisympäristössä

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitajakoulutus

2024 | 52

Naana Fomin ja Joanna Hannula

Yrittäjyyteen perehdytyksen toimintamalli Sun hyvä elämä -klinikan oppimisympäristössä

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia yrittäjyyteen perehdytyksestä Turun ammattikorkeakoulun Sun hyvä elämä -klinikalla ja luoda perehdytysmalli Sun hyvä elämä -klinikan oppimisympäristöön. Opinnäytetyön tavoite on kehittää sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä yrittäjyyteen.

Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua (n=14). Haastattelut toteutettiin ryhmähaastatteluna kahdelle, Sun hyvä elämä -klinikalla harjoittelussa olevalle sairaanhoitajaopiskelijaryhmälle. Haastatteluiden tuottama aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysimenetelmällä.

Haastateltavien mukaan perehdytyksen tärkeimmät piirteet ovat suunnitelmallisuus, rauhallinen tahti, kattavat perehdytysmateriaalit, rooliinsa sitoutunut perehdyttäjä sekä opitun kertaaminen ja palautteen antaminen. Haastatteluiden perusteella yrittäjyyteen perehdytyksen haasteita ovat erityisesti teorian tiedon puute ja tiedonkulku opiskelijaryhmien välillä. Opinnäytetyössä kehitettiin perehdytysmalli, joka sisältää kuusi osiota: esittely, teorian tieto, työskentelyn aloitus, tiedonkulku, palaute ja kertaus sekä itsenäinen työskentely.

Asiasanat:

Perehdytysmalli, perehdytys, sairaanhoitajayrittäjä, sairaanhoitajaopiskelija, opiskelijayrittäjä, yrittäjyyskasvatus

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Degree programme in Nursing

2024 | 52

Naana Fomin and Joanna Hannula

Entrepreneurship orientation model in the learning environment of Sun hyvä elämä -clinic

The purpose of this thesis was to describe entrepreneurship orientation experiences of nursing students in the learning environment of Sun hyvä elämä -clinic at the Turku University of Applied Sciences and to create an orientation model for the learning environment of Sun hyvä elämä -clinic. The goal is to improve entrepreneurship orientation for nursing students.

The thesis is a qualitative study. Data collection method used in the thesis is thematic interview (n=14). The interviews were conducted as group interviews by two nursing student groups who were on a practical training period at Sun hyvä elämä -clinic. The material produced from the interviews was analysed using data-driven content analysis method.

According to the interviewees the most important characteristics of orientation are systematicity, calm pace, comprehensive orientation materials, a trainer who is committed to their role, revising learned topics, and providing feedback. Based on the interviews, the challenges in the entrepreneurship orientation are especially the lack of theoretical knowledge and the flow of information between the student groups. In the thesis, an orientation model was created, which includes six parts: Introduction, Theoretical knowledge, Commencement of work, Information flow, Feedback and revision, and Independent working.

Keywords:

Orientation model, orientation, nurse entrepreneur, student entrepreneur, nursing student, entrepreneurship education

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Opinnäytetyön keskeiset käsitteet	7
2.1 Sairaanhoidtaja yrittäjänä	7
2.2 Yrittäjyyskasvatus	9
2.3 Opiskelijayrittäjyys ja yrittäjyysopinnot Turun ammattikorkeakoulussa	10
2.4 Perehdytys	12
3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset	15
4 Opinnäytetyön empiirinen toteutus	16
4.1 Tutkimusmenetelmä	16
4.2 Kohderyhmä ja aineiston keruu	18
4.3 Aineiston käsittely ja analyysi	18
5 Tulokset	21
5.1 Yrittäjyyteen perehdyttäminen Sun hyvä elämä -klinikalla	21
5.2 Sun hyvä elämä -klinikan perehdytysmallin kehittäminen	30
6 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	34
7 Pohdinta	38
Lähteet	43

Liitteet

Liite 1. Suostumuslomake tutkimukseen osallistumisesta

Liite 2. Teemahaastattelurunko

Liite 3. Sisällönanalyysin luokittelutaulukko

Taulukot

Taulukko 1. Esimerkki sisällönanalyysin luokittelusta.

20

Kuviot

Kuvio 1. Opinnäytetyössä kehitetty perehdytysmalli Sun hyvä elämä -klinikalle.

31

1 Johdanto

Yrittäjyys on tuonut sairaanhoitajan urapolkuun monia uusia suuntia ja mahdollisuuden itsensä työllistämiseen. Yrittäjänä sairaanhoitajalla on mahdollisuus itsenäisempään ja innovatiivisempaan työhön sekä jatkuvaan hoitotyön ja oman osaamisensa kehittämiseen. (Copelli ym. 2019, 292–293.) Sairaanhoitaja voi toimia yrittäjänä monenlaisissa eri sosiaali- ja terveysalan palveluita tarjoavissa yrityksissä, joista yleisimpiä ovat kotihoito- ja kotisairaalapalvelut (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023).

Suomessa, niin kuin monessa muussakin maassa, on nykypäivän tilastoissa nähtävissä väestön ikärakenteen muutos. Terveys- ja sosiaalipalvelujen tarve kasvaa väestön ikääntyessä, jolloin julkisten palvelujen rinnalle tarvitaan yksityisiä sosiaali- ja terveysalan palveluiden tuottajia eli yrittäjiä. (STM 2023.) Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveysalan palveluita tarjoavia yrityksiä oli Suomessa 15 101. Vastaava luku viisi vuotta aiemmin, vuoden 2018 alussa oli 11 574. Sosiaali- ja terveyspalveluita tarjoavien yritysten määrä on siis ollut tasaisessa nousussa jo useamman vuoden ajan. (Tilastokeskus 2023.) Vuonna 2021 kuitenkin vain noin 2 % sairaanhoitajakoulutuksen korkeimpana tutkintonaan suorittaneista henkilöistä toimivat yrittäjinä (Suomen Sairaanhoitajat ry 2023). Suurin este yrittäjäksi lähtemisessä opiskelijoilla on yrittäjyyskoulutuksen puute sairaanhoitajien tutkinnosta (Colichi ym. 2022, 2).

Sairaanhoitajien yrittäjyys ja erityisesti opiskelijayrittäjyys ovat ajankohtaisia aiheita. Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyden lisäämiseksi tarvitaan yrittäjyyskasvatusta. Opinnäytetyön tarkoitus on kartoittaa sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia yrittäjyyteen perehdytyksestä Turun ammattikorkeakoulun Sun hyvä elämä -klinikalla ja luoda perehdytysmalli Sun hyvä elämä -klinikan oppimisympäristöön. Opinnäytetyön tavoite on kehittää sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä yrittäjyyteen. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Turun ammattikorkeakoulu, Sun hyvä elämä -klinikan vastuuopettaja.

2 Opinnäytetyön keskeiset käsitteet

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys perustuu tietokantahakuihin. Tietoa haettiin eri tietokannoista systemaattisesti ja manuaalisesti. Valituiksi tietokannoiksi tulivat PubMed, Cinahl Complete (EBSCOhost), Medic ja Arto. Käytettyjä hakusanoja ovat sairaanhoitaja (nurs*), yrittäjyys (entrepreneurship), perehdytysmalli (orientation model), sairaanhoitajaopiskelija (nursing student), perehdytys (induction, orientation), terveydenhuolto (healthcare) ja yrittäjyyskasvatus (entrepreneurship education). Tietokantahakujen rajauksina olivat vuosien 2018–2024 välillä julkaistut, vertaisarvioidut, suomen- tai englanninkieliset tutkimukset, joista oli saatavilla koko teksti. Tutkimustietoa löytyi niukasti yrittäjyyskasvatuksesta tai yrittäjyyteen perehdyttämisestä erityisesti sairaanhoitajien koulutusosalta, minkä vuoksi haussa huomioitiin myös vanhempia artikkeleita. Manuaalisen haun kautta etsittiin mm. Sosiaali- ja terveysministeriön, Opetushallituksen ja Tilastokeskuksen verkkojulkaisuja sekä lakitekstejä.

2.1 Sairaanhoitaja yrittäjänä

Sairaanhoitaja (AMK) on laillistettu ammattihenkilö, joka on oikeutettu toimimaan asianomaisessa ammatissa sekä käyttämään asianomaista ammattinimikettä. Sairaanhoitajan toimiessa yrittäjänä on hänen oltava ammatinharjoittamisluvan saanut laillistettu ammattihenkilö. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä 28.6.1994/559, 1:2.) Suomessa sosiaali- ja terveysministeriön lupa- ja valvontavirasto (Valvira) myöntää sosiaali- ja terveystieteiden ammattinimikkeet ja ammatinharjoittamisoikeudet sekä valvoo niiden käyttöä (Valvira 2023). Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto myöntää hakemuksen perusteella oikeuden harjoittaa sairaanhoitajan ammattia henkilölle, joka on suorittanut kyseiseen ammattiin johtavan koulutuksen Suomessa (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä 28.6.1994/559, 1:5).

Yrittäjyydellä tarkoitetaan taloudellisen toiminnan harjoittamista ja sitä kautta itsensä ja mahdollisesti myös muiden työllistämistä (Tilastokeskus 2023).

Terveystieteiden palveluja tarjoavalla yrittäjällä, itsenäisellä ammatinharjoittajalla, tulee olla toimintansa edellyttämä koulutus (Laki yksityisestä terveydenhuollosta 1990/152, 2:3). Vuonna 2017 sote-palvelualan yrittäjiä oli yhteensä 12 540. Toisin kuin muilla aloilla, valtaosa sote-alan yrittäjistä on naisia, vuonna 2017 noin 70 prosenttia. Suurin ikäryhmä sote-alan yrittäjissä on 55–64-vuotiaat. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020, 55–56.)

Yrittäjä on henkilö, jolla on kokonaisvastuu liiketoiminnasta ja joka kantaa riskit. Yrittäjä etsii tai luo ainutlaatuisia mahdollisuuksia ja käyttää henkilökohtaista lahjakkuuttaan, taitoaan ja tarmokkuuttaan. Yrittäjä tekee toimintasuunnitelman, joka muuttaa hänen luomansa mahdollisuudet markkinoitaviksi palveluiksi ja tuotteiksi. Ulkoinen sairaanhoitajayrittäjä omistaa liikeyrityksen, joka tarjoaa hoitotyön palveluja varsinaisessa hoitotyössä, koulutuksessa, konsultoinnissa, tutkimuksessa tai johtamisessa. Sairaanhoitaja, joka työllistää itsensä on suoraan vastuullinen asiakkaalle, jonka puolesta tai jolle hoitotyön palveluja toteutetaan. Sisäinen sairaanhoitajayrittäjä on palkattu sairaanhoitaja, joka edistää, kehittää ja toimeenpanee innovatiivisia terveys- ja hoitotyön projekteja ja ohjelmia jossakin terveydenhuollon yrityksessä tai organisaatiossa. Ulkoinen sairaanhoitajayrittäjä siis omistaa ja johtaa yritystä, kun taas sisäinen sairaanhoitajayrittäjä ei omista yritystä, vaan on töissä organisaatiossa ja toimii kuin yrittäjä. (Partinen 2006, 12.)

Yrittäjyys mahdollistaa sairaanhoitajana toimimisen uudelleenmäärittelyn, toiminnan laajentamisen sekä uusien palveluiden tuottamisen, perustuen kuitenkin lakiin ja eettisiin ohjeisiin (Araujo ym. 2022, 3). Sairaanhoitajan ammattiin kuuluu terveyden edistäminen, potilaiden oikeuksien puolustaminen sekä jatkuva kouluttautuminen ja uusimpien näyttöön perustuvien hoitosuosittelujen hallitseminen. Sairaanhoitajana työskentely on hyvin vastuullista, se vaatii itseohjautuvuutta, stressinsietokykyä, ryhmätyötaitoja sekä työtehtävien priorisointi- ja delegointitaitoja. Nämä ovat piirteitä ja taitoja, joista on hyötyä yrittäjänä toimimisessa. (Esposito & Contreras Sollazzo 2019, 27.)

Sairaanhoidajayrittäjältä vaaditaan vahvaa ammatti-identiteettiä sekä yrittäjyysshenkisyyttä (Martinkauppi-Vanninen 2006, 21).

Yrittäjänä toimivan sairaanhoitajan on otettava ammatillinen vastuu työstään, toimittava hoitotyön arvojen ja toimintaperiaatteiden mukaisesti, tunnistettava eri-ikäisten fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia tarpeita sekä käytettävä hoitotyön auttamismenetelmiä. Sairaanhoidajayrittäjän on oltava valmis hoitotyön ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen, sen seurantaan ja arvioimiseen. (Partinen 2006, 27.) Palveluja ohjaa ammatillinen ja eettinen korkeatasoisuus, vastuullisuus ja kokonaisvaltaisuus, joka on voitava varmistaa. Yrittäjänä toimivalla sairaanhoitajalla pitää olla laaja-alaiset valmiudet toimia hoitotyössä. Tieteellinen ja ammatillinen kehitys on nopeaa, joten jatkuva koulutus on tärkeää sairaanhoidajayrittäjän työssä ja urakehityksessä. Sairaanhoidajayrittäjän on ylläpidettävä taitojaan sekä seurattava ammattikirjallisuutta erityisesti, jos toimii yrittäjänä erillään muusta sairaanhoidajayhteisöstä. (Partinen 2006, 10–11.)

2.2 Yrittäjyyskasvatus

Yrittäjyyskasvatus, eli yrittäjyyteen liittyvien valmiuksien, tietojen ja taitojen harjoittelu on mahdollista eri koulutusasteilla. Yrittäjyyskasvatuksen tavoite on lisätä myönteisiä asenteita yrittäjyyteen liittyen, vahvistaa yrittäjämäistä toimintaa, tunnistaa oppijan omaa osaamista ja kehittää yrittäjyyteen liittyviä tietoja, taitoja ja valmiuksia sekä uuden yrittäjyyden aikaansaamista. Yrittäjyyskasvatuksessa on tärkeää kokeilun ja toiminnallisuuden toteutuminen sekä yrittäjyyteen ja työelämään liittyvät kokemukset ja tehtävät, esimerkiksi erilaisissa projekteissa ja yritysysteissä. (Opetushallitus 2024.)

Yrittäjyyskasvatuksessa, yrittäjämäisten valmiuksien vahvistaminen muuttuvassa yhteiskunnassa on keskeistä. Yrittäjämäiset valmiudet ovat yksilön yrittäjämäisiä tietoja, taitoja ja asenteita. Yrittäjämäistä valmiutta on luovuus, vastuunottaminen, sisukkuus, rohkeus, aloitteellisuus, tavoitteellisuus, omien

vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen, kyky ymmärtää taloutta ja sen toimintaa. Mahdollisuuksien havainnointi ja hahmottaminen sekä kyky muuttaa ideat toiminnaksi ovat keskeisiä yrittäjämäisiä taitoja. Yrittäjämäisiin valmiuksiin sisältyy myös kyky tehdä päätöksiä, riskien ymmärtäminen, tunnistaminen ja hallinta sekä epävarmuuden ja pettymysten sietokyky. Edellä mainitut yrittäjämäiset valmiudet perustuvat yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmiin, EU:n EntreComp -viitekehukseen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön yrittäjyyslinjauksiin 2017. (Opetushallitus 2024.)

Yrittäjyyskasvatuksen yrittäjämäinen pedagogiikka on työelämälähtöistä. Se antaa näkökulman yrittäjyys- ja työelämätaitojen harjoitteluun koulussa opintojen aikana. Tavoitteena on mahdollistaa oppijalle motivaatiota ja intohimoa oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Yrittäjyyspedagogiikka on oppijälähtöistä, ongelmaperusteista, kokemuksellista, tutkivaa ja toiminnallista. Oppija löytää omat kiinnostuksen kohteensa ja vahvistaa luottamustaan omiin kykyihinsä samalla kun häntä tuetaan ja ohjataan prosessin läpi. Yrittäjämäinen pedagogiikka tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden kanssa ja siihen kuuluu vahvasti tiimioppiminen. Yrittäjyyskasvatuksessa hyödynnetään monipuolisia oppimisympäristöjä kuten digitaalisia alustoja, kerhotoimintaa ja sosiaalista mediaa. Sen tavoitteena on rohkaista opiskelijoita oman yrityksen perustamiseen. Oppilaitosten ja työelämän yhteistyöllä saadaan luotua realistinen käsitys työelämästä ja yrittäjyydestä. (Opetushallitus 2024.)

2.3 Opiskelijayrittäjyys ja yrittäjyysopinnot Turun ammattikorkeakoulussa

Turun ammattikorkeakoulussa on projektioppimisympäristö, joka on tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä opetuksen yhdistävä toimintaympäristö. Projektioppimisympäristössä opiskelijat pääsevät työskentelemään suunnitelmallisesti ja monialaisesti eri projektien kanssa. Toimeksiannot voivat tulla suoraan alueen yrityksiltä, yhteistyökumppaneilta, tutkimusryhmiltä tai Turun AMK:n omilta TKI-hankkeilta. Monien eri alojen projektiopinnoissa ratkotaan vuosittain työelämän toiveisiin ja todellisiin haasteisiin liittyviä tapauksia. Opiskelijat pääsevät toteuttamaan asiakkailta saatuja toimeksiantoja

vaihtelee harjoittelupaikan ja jakson tavoitteiden mukaan. (Turun AMK 2024a.) Aidon yrityksen toimintaympäristössä opiskelijoiden on mahdollista kehittää oman koulutusalanensa substanssiosaamista sekä vahvistaa yrittäjäys- ja liiketoimintaosaamistaan (Nummi-Wikström 2021).

2.4 Perehdytys

Perehdytyksen tarkoituksena yleisesti on luoda kokonaiskuva organisaatiosta ja sen toiminnasta sekä työyksikön tehtävistä. Tavoitteena on tutustuttaa ja sopeuttaa henkilö työtehtäviin, työympäristöön ja työyhteisöön.

Yleisperehdytyksen malliin kuuluvat organisaation rakenne, arvot, visio, strategia, toimintaa ohjaavat säännöt ja määräykset, toiminnan tavoitteet, hallinnolliset ohjeet, lait ja asetukset, henkilöstöpalvelut, työterveyshuolto, sairaus- ym. poissaolot ja palkka-asiat. (Surakka 2009, 73–76.) Suomessa työturvallisuus lain 1:14:ssa määritetään, että perehdytykseen sisältyy riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä eli työturvallisuusohjeet (Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738, 1:14). Perehdytysvaiheen pituus riippuu alasta ja tehtävästä. Yleisimmin sen pituus on muutamia viikkoja tai kuukausia. (Surakka 2009, 74; Eklund 2018, 88.) Tehokas perehdytys on suoraan yhteydessä työntekijöiden kokemaan työtyytyväisyyteen, joka edesauttaa uusien työntekijöiden rekrytointia ja sitouttamista (Karam 2022, 8).

Perehdytysprosessin tavoitteista ja sisällöstä tulisi keskustella jo ennen perehdytyksen aloittamista, jotta kaikilla osapuolilla on yhtenäinen näkemys perehdytyksen toteuttamisesta. Suunnitelmallinen perehdytys auttaa henkilöä muodostamaan käsityksen siitä, mitä häneltä odotetaan ja missä vaiheessa. (Surakka 2009, 75–76; Eklund 2018, 89–90.) Perehdytysprosessin tavoitteet ja sisältö vaihtelevat organisaatio kohtaisesti riippuen siitä, mitä perehdytyksellä halutaan saavuttaa. Tavoitellaanko esimerkiksi vahvaa vastuunottokykyä, jatkuvaa kehittymistä pitkällä aikavälillä vai yksittäisen tehtävän nopeaa oppimista tuottavuuden kasvattamiseksi, tehokasta ryhmätyötä vai kykyä työskennellä itsenäisesti. (Eklund 2018, 28–29.)

Perehdytykseen kuuluu uusien taitojen ja toimintatapojen omaksuminen sekä tiedon soveltaminen. Koska jokainen perehtyjä on erilainen, oppiminen ja uusien asioiden omaksuminen tapahtuu jokaisella eri tavalla ja omassa tahdissa. (Surakka 2009, 77; Eklund 2018, 25–26.) Perehdytyksessä voidaan hyödyntää erilaisia työkaluja ja perehdytysmuotoja kuten esimerkiksi erilaiset kirjalliset oppaat, henkilökohtainen ohjaus, koulutustilaisuudet, käytännön tekeminen, keskustelut ja ryhmätyöskentely sekä verkkokurssit ja muut verkkoalustat (Surakka 2009, 73; Eklund 2018, 78–79). Perehdytysoppaat sisältävät yleensä työyksikön arvot, ohjeet, toimintamallit, periaatteet sekä yksityiskohtaiset kuvaukset työtehtävistä. Hyvä ja kattava perehdytys sekä uuden työntekijän kannustaminen lisää motivaatiota ja edistää työssä suoriutumista ja viihtymistä sekä helpottaa paineensietokykyä ja ehkäisee työssä mahdollisesti syntyviä virheitä. (Surakka 2009, 73, 77; Karam 2022, 11.)

Perehdyttäjän rooli on keskeinen perehdytysprosessissa. Suunnitelmallinen vastuunjako on tärkeää, jotta on selkeää kuka perehdyttää ja mitä. Vastuunjaon tärkeys korostuu, jos perehdyttäjiä on useampi. Hyvät vuorovaikutustaidot ja kärsivällisyys sekä kiinnostus ja halu perehdyttää ovat oleellisia piirteitä perehdyttäjässä, jotta perehdytettävä kokee itsensä tervetulleeksi uuteen yhteisöön. Perehdyttäjän asenne ja sitoutuminen tehtäväänsä vaikuttavat suoraan siihen, millaisen vaikutelman hän antaa koko organisaatiosta. (Eklund 2018, 140–144.) Perehdyttäjän tehtävä on antaa perehdytettävälle mahdollisuus uuden oppimiseen ja sopivasti haastetta, mutta myös riittävästi aikaa uuden tiedon sisäistämiseen ja palautumiseen. On tärkeää mahdollisuuksien mukaan huomioida perehdytettävän yksilölliset tarpeet ja edettävä rauhallisessa tahdissa sekä kerrata uusia asioita riittävästi. (Eklund 2018, 54, 146–147.)

Perehdytysprosessi toteutetaan organisaation yleisen perehdytys suunnitelman mukaisesti, jotta voidaan varmistaa perehdytyksen tasalaatuisuus kaikille perehdytettäville, mutta sitä voidaan mahdollisuuksien mukaan muokata yksilön tarpeiden mukaan (Eklund 2018, 36). Perehdyttäjän tehtäviin kuuluu perehtyjän kehittymisen seuranta. Systemaattisen seurannan avulla voidaan selvittää,

mitkä asiat sujuvat hyvin ja missä asioissa perehtyjä mahdollisesti tarvitsee enemmän kertausta tai tukea. Kehittymisen seuranta voi olla laadullista tai määrällistä. Yleensä se toteutetaan antamalla suullista palautetta. (Surakka 2009, 76–77; Eklund 2018, 119–120.) Varsinainen perehdytysvaihe loppuu yleensä, kun perehtyjän tiedot ja taidot karttuvat niin, että hän suoriutuu tehtävistään itsenäisesti ja tietää, mistä saa tarvittaessa lisätietoa (Surakka 2009, 74). Onnistunut perehdytys tukee organisaation ja perehtyjän välistä vuorovaikutussuhdetta (Eklund 2018, 25).

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoitus on kartoittaa sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia yrittäjyyteen perehdytyksestä Turun ammattikorkeakoulun Sun hyvä elämä - klinikalla ja luoda perehdytysmalli Sun hyvä elämä -klinikan oppimisympäristöön. Opinnäytetyön tavoite on kehittää sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä yrittäjyyteen.

Tätä opinnäytetyötä ohjaavat seuraavat tutkimuskysymykset:

1. Minkälaista on yrittäjyyteen perehdyttäminen Sun hyvä elämä -klinikalla sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemana?
2. Millainen perehdytysmalli olisi toimiva Sun hyvä elämä -klinikan oppimisympäristössä sairaanhoitajaopiskelijoiden yrittäjyyteen perehdyttämisessä?

4 Opinnäytetyön empiirinen toteutus

4.1 Tutkimusmenetelmä

Tämä opinnäytetyö toteutetaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Tutkimusmenetelmä tavoittelee todellisuuden ja tutkittavan kohteen mahdollisimman kokonaisvaltaista kuvailua. Kvalitatiivinen tutkimus perustuu osallistuvien henkilöiden kertomuksiin, kokemuksiin, näkemyksiin ja tulkintoihin, minkä vuoksi pyrkimys ei ole tuottaa määrällisesti mitattavaa tai tilastollisesti yleistettävää tietoa kuten kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen yhtenevänä tavoitteena on kuitenkin löytää ja selvittää tosiasioita ja merkityksiä tutkittavasta ilmiöstä, mikä mahdollistaa tiedon jäsentämisen hallittavampaan muotoon. (Kylmä & Juvakka 2007, 16–17; Hirsjärvi ym. 2009, 161.)

Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii paljastamaan jo olemassa olevaa ymmärrystä ihmisten kokemuksista. Kvalitatiivinen tutkimus ei välttämättä tuo valmiita ratkaisuja, mutta se tuo esiin uusia näkökulmia ja saa pohtimaan toimintatapoja uudella tavalla. (Smythe & Giddings 2007, 57.) Lähtökohtana kvalitatiivisessa tutkimuksessa on aineiston yksityiskohtainen ja monitahoinen tarkastelu ja analyysi eikä niinkään hypoteesien tai teorian testaaminen. Aineisto määrittää, mikä tutkimuksessa on tärkeää. (Hirsjärvi ym. 2009, 164.) Induktiivinen eli aineistolähtöinen päättely on ominaista kvalitatiiviselle tutkimukselle. Yksittäisten tapahtumien tarkastelulla ja yhdistelyllä muodostetaan laajempia asiakokonaisuuksia. Aineisto ja sen analyysi ovat tutkimuksen keskiössä ilman niitä tarkasti ohjaavaa teoreettista viitekehystä. (Kylmä & Juvakka 2007, 22–23.)

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valittiin kvalitatiivinen tutkimus ja teemahaastattelu, koska opinnäytetyössä pyrittiin kartoittamaan sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia yrittäjyyteen perehdytyksestä. Teemahaastattelun tuottama materiaali analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysimenetelmällä. Tutkimusmenetelmän koettiin mahdollistavan uusien näkökulmien, asiayhteyksien ja merkityksien löytäminen tutkittavasta

aiheesta. Tarkoituksena oli saada vastaukset opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin sekä tuottaa opinnäytetyön tarkoituksen ja tavoitteen mukainen tosiasioihin perustuva kokonaisuus.

Laadullisessa tutkimuksessa käytettäviä aineistonkeruumenetelmiä on useita, joista keskeisimpiä ovat havainnointi ja erilaiset haastattelut. Tiedonkeruussa ja aineiston hankinnassa suositaan metodeja, joiden keskiössä on ihminen luonnollisissa ja todellisissa tilanteissa. (Kylmä & Juvakka 2007, 16; Hirsjärvi ym. 2009, 164.) Haastattelu on tiedonkeruutapa, jossa henkilöiltä kysytään heidän mielipiteitään ja kokemuksiaan tutkimuksen kohteesta ja vastaus saadaan puhutussa muodossa. Se on käsitteisiin, merkitykseen ja kieleen perustuvaa, ennalta suunniteltua toimintaa, joka tähtää informaation saamiseen. Haastattelu on vuorovaikutuksellinen keskustelu, jolla on ennalta päätetty tarkoitus. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 41–42.)

Tutkimushaastattelussa on eri lajeja, joiden erot syntyvät lähinnä strukturointiasteen perusteella. Esimerkiksi, miten kiinteästi kysymykset on muotoiltu ja kuinka paljon haastattelijä jäsentää tilannetta. (Kylmä & Juvakka 2007, 77.) Tässä opinnäytetyössä aineisto kerättiin teemahaastattelun avulla. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelu, joka on kohdennettu tiettyihin keskeisiin teemoihin, joista keskustellaan. Teemahaastattelusta puuttuu kysymysten tarkka järjestys ja muoto, mutta haastattelun aihepiiri ja teemat ovat kaikille samat. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 47–48.)

Opinnäytetyöhön sisältyvän teemahaastattelun teemat ja kysymykset muodostuivat opinnäytetyön tarkoituksen ja tavoitteen pohjalta. Puolistrukturoitu haastattelu mahdollisti tarkentavien kysymysten esittämisen ja vastausten selventämisen (Hirsjärvi ym. 2009, 205). Teemahaastattelun etuna pidettiin myös sitä, että kysymyksiin ei liitetä valmiita vastausvaihtoehtoja, vaan haastateltavat pystyvät ilmaisemaan ja perustelemaan mielipiteensä ja kokemuksensa vapaasti omin sanoin (Hirsjärvi & Hurme 2008, 47).

4.2 Kohderyhmä ja aineiston keruu

Teemahaastattelun kohderyhmä valittiin tarkoituksenmukaisesti siten, että osallistujilla on kokemus tutkittavasta aiheesta (Kylmä & Juvakka 2007, 80). Teemahaastattelun kohderyhmänä oli Turun ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajakoulutuksessa opiskelevat opiskelijat, jotka suorittavat Hoitotyön kehittäminen, johtaminen ja yrittäjyys -harjoittelua Sun hyvä elämä -klinikalla. Haastatteluun valittiin kaikki harjoittelussa olevat sairaanhoitajaopiskelijat, jotka antoivat siihen suostumuksensa. Suostumuslomake on Liitteenä 1. Haastattelut toteutettiin ryhmähaastatteluna kahdelle sairaanhoitajaopiskelijaryhmälle Turun ammattikorkeakoulussa Sun hyvä elämä -klinikan työtiloissa.

Ensimmäinen haastattelu toteutettiin joulukuussa 2023, johon osallistui kuusi sairaanhoitajaopiskelijaa ja toinen tammikuussa 2024, johon osallistui kahdeksan sairaanhoitajaopiskelijaa. Molemmissa haastatteluissa tilanne ja ympäristö olivat rauhallisia eikä haastattelu keskeytynyt missään vaiheessa. Haastattelutilassa olivat paikalla ainoastaan haastateltavat sekä molemmat opinnäytetyön tekijät, joista toinen kysyi kysymykset ja toinen huolehti haastattelun nauhoittamisesta.

Molemmat haastattelut toteutettiin samaa teemahaastattelurunkoa (Liite 2) käyttäen. Haastattelun ensimmäisessä teemassa kartoitettiin sairaanhoitajaopiskelijoiden tietoa, kokemuksia ja mielipiteitä yrittäjyydestä ja yrittäjyysopinnoista. Toisessa teemassa kartoitettiin sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia perehdytyksestä Sun hyvä elämä -klinikalla sekä mielipiteitä, siitä millaista hyvä perehdytys on yleisesti. Haastateltavilla oli halutessaan mahdollisuus nähdä teemahaastattelurungon kysymykset ennen haastattelun alkua. Molemmat opiskelijaryhmät tutustuivat kysymyksiin etukäteen.

4.3 Aineiston käsittely ja analyysi

Teemahaastattelu nauhoitettiin, jonka jälkeen se kuunneltiin ja litteroitiin. Litteroinnilla tarkoitetaan puhutussa muodossa olevan aineiston

aukikirjoittamista tekstimuotoon sana sanalta (Kylmä & Juvakka 2007, 110; Hirsjärvi & Hurme 2008, 138; Hirsjärvi ym. 2009, 222). Litteroitu teksti fontilla Arial, fonttikoko 12 ja riviväli 1,5 oli hieman yli seitsemän sivua pitkä. Litteroinnin jälkeen aineisto luettiin ja siihen perehdyttiin syvällisesti. Teemahaastattelun tuottama aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä eli induktiivisella sisällönanalyysillä, joka on yleinen analyysimenetelmä laadullisessa tutkimuksessa (Kylmä & Juvakka 2007, 112). Laadullisen sisällönanalyysin tarkoituksena on tuottaa yleismuotoinen, selkeä ja tiivis kuvaus tutkittavasta ilmiöstä, jonka pohjalta pystytään muodostamaan loogisia ja luotettavia johtopäätöksiä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 99).

Aineistolähtöiseen sisällönanalyysiin sisältyy analyysiyksikön määrittäminen, pelkistäminen tai tiivistäminen, luokittelu, ryhmittely, teoreettisten käsitteiden luominen ja tulkinta. Aineisto jaetaan osiin ja tiivistetään sekä erotellaan tutkimuskysymysten kannalta epäolennaiset ilmaisut. Tämän jälkeen aineistosta etsitään yhteneviä ja eriäviä ilmaisuja ja käsitteitä, jotka ryhmitellään alaluokkiin. Ryhmittelyä jatketaan yhdistelemällä alaluokkia ensin yläluokiksi ja sitten pääluokiksi tekstistä muodostuvien ilmauksien ja niiden merkitysten perusteella. Ryhmittelyn ja luokittelun jälkeen pystytään muodostamaan alkuperäisaineistoon perustuvia teoreettisia käsitteitä. (Kylmä & Juvakka 2007, 112–113; Hirsjärvi & Hurme 2008, 147–150; Tuomi & Sarajärvi 2018, 99–104.)

Opinnäytetyön aineiston analyysi aloitettiin haastattelussa esiin nousseiden teemojen luokittelulla. Teemahaastattelurungossa on kaksi laajaa teemaa, joten nähtiin sisällönanalyysin kannalta sopivammaksi hyödyntää haastatteluissa esiin nousseita teemoja. Aineiston ilmaisuja pelkistettiin ja tiivistettiin poistamalla tutkimuksen kannalta epäoleellisia tietoja kuitenkin säilyttäen ilmaisujen kannalta oleellinen tieto. Pelkistetyt ilmaukset muodostivat alaluokat. Alaluokkia ryhmiteltiin samankaltaisuuksien ja eroavaisuuksien mukaan ja nimettiin kuvaavasti, josta muodostui yläluokat ja yläluokkien ryhmittelystä pääluokat. Taulukossa 1 on esimerkki sisällönanalyysin luokittelusta. Analyysin eri vaiheissa käytettiin erilaisia tekniikoita kuten tekstin värikoodausta. Sisällön analyysitaulukko on kokonaisuudessaan liitteissä (Liite 3). Analyysin tulosten

perusteella pystyttiin tekemään johtopäätöksiä ja vastaamaan tutkimuskysymyksiin.

Taulukko 1. Esimerkki sisällönanalyysin luokittelusta.

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Perehdytyksessä oli liikaa tietoa yhdelle päivälle, jolloin kaikkea ei muista tai opi.	Nopeatahtinen perehdytys	Sun hyvä elämä -klinikan perehdytyksen kehityskohteet
Perehdytys oli todella nopeatahtista, eikä kaikkea tietoa ehdi sisäistää.		
Kaikki tieto annettiin kerralla ja ohjeistettiin katsomaan loput Teams-alustalta.		
Ohjeita välillä hankala löytää Teams-alustan tiedostokansioiden epäjärjestyksen vuoksi.	Perehdytys materiaalit	
Teams-alustalla liikaa ylimääräistä ja turhaakin tietoa, jonka joukossa on välillä vaikea navigoida löytääkseen tarvittavan tiedon.		
Perehdytys sisälsi pääosin tietoja harjoittelun toimeksiannoista, mutta ei yrittäjyydestä.	Tietosisältö	
Olisi voinut olla enemmän perustietoa yrittäjyydestä esim. yrittäjyydenkäsitteistä, yrityksen perustamisesta tai yleisesti liiketoiminnasta.		
Perehdytys sisälsi vain sen mistä mitään löytyy.		
Perehdytys oli suurpiirteistä, paljon olennaisia asioita jäi kertomatta, jotka tuli selville myöhemmin.		

5 Tulokset

Haastattelun tulosten kuvailuun on tekstissä yhdistetty suoria lainauksia haastateltavilta. Haastateltavien suorat lainaukset on pelkistetty alaluokiksi luokittelutaulukkoon sekä luokiteltu eteenpäin yläluokiksi ja pääluokiksi. Opinnäytetyön luotettavuuden lisäämiseksi luokittelutaulukko on sisällytetty liitteisiin (Liite 3).

5.1 Yrittäjyyteen perehdyttäminen Sun hyvä elämä -klinikalla

Kaikki haastateltavat olivat Turun ammattikorkeakoulun Sun hyvä elämä -klinikalla työharjoittelussa olevia sairaanhoitajaopiskelijoita. Kenelläkään haastateltavista ei ollut minkäänlaista kokemusta yrittäjyydestä ennen sairaanhoitajaopintojen aloittamista. Sairaanhoitajaopintojen aikana kertynyttä perustietoa tai kokemusta yrittäjyydestä kuvailtiin vähäiseksi tai lähes olemattomaksi. Haastateltavilla oli yleinen käsitys siitä, että sairaanhoitaja voi toimia yrittäjänä ja perustaa oman yrityksen. Kenelläkään ei kuitenkaan ollut tietoa siitä, miten yrityksen perustaminen käytännössä tehtäisiin. Haastateltavat kuvailivat, millaisia mielleyhtymiä heille tulee sairaanhoitajavetoisista yrityksistä, joista yhtenä esimerkkinä olivat esteettisiä hoitoja tarjoavat yritykset. Yhdellä haastateltavista oli kokemusta yksityisistä terveyspalveluista asiakkaan roolissa, mutta kertoi sen olevan hänen ainoa kokemuksensa sairaanhoitajayrittäjyyteen liittyen.

Tiedän, että on mahdollista, vaikka sairaanhoitajana perustaa oma firma.

Voi yrityksen perustaa, mutta että mitä siinä yrityksessä tehdään niin ei mitään hajua.

Tulee vaan mieleen joku tällöinen niinku esteettinen, kun tekee esteettisiä hoitoja niin tällöinen, mutta ei mitään muuta.

Mä olen käynyt yksityisellä niin sieltä on omia kokemuksia, mutta ei niinku muuta kauheasti.

Haastateltavista viisi kertoi näkevänsä itsensä tulevaisuudessa mahdollisesti yrittäjänä tai olevansa kiinnostunut yrittäjyydestä. Muut haastateltavat kertoivat, että eivät näe itseään tulevaisuudessa sairaanhoitajayrittäjänä tai eivät ole koskaan ajatelleet asiaa. Moni haastateltava nosti esille yrittäjyyden teorian tiedon puutteen perusteena sille, miksi eivät halua ryhtyä tulevaisuudessa yrittäjiksi.

Voisin nähdä itseni yrittäjänä.

Mäki voisin ehkä nähdä itseni yrittäjänä, mutta se vaatis paljon enemmän niinku just perehdyttämistä ja tämmöstä käytännön tietoo.

Jos siitä sais enemmän tietoa niin ehkä, mutta en tiedä mitä lähtisin yrittää.

Mul on kans niin vähän tietoa siitä tavallaan, ettei kyl, en tiedä, mitä lähtis yrittämään.

En oo itse ainakaan ajatellut edes asiaa, koska ei ole just mitään niin kun kokemusta tai mitään semmoista tuntemusta aiheesta niin ei osaa sanoo.

Kaikki haastateltavat kertoivat sairaanhoitajakoulutuksen sisältävän hyvin vähän tai ei lainkaan yrittäjyyteen liittyviä teoriaopintoja. Haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että yrittäjyyttä käsittelevä teoriaopintokokonaisuus ja yrittäjyyteen perehdytys ennen yrittäjyyteen perustuvaa käytännönharjoittelua tukisi heidän oppimistaan. Haastateltavat kokivat, että heidän olisi mahdollista syventyä harjoittelun teemoihin kattavammin ja oppia harjoittelusta kokonaisuudessaan enemmän, jos perustietoa olisi laajemmin heti harjoittelun alkumetreillä.

No olisihan ne tarpeellisia, jos joku haluaa yrittäjäksi, mutta ei niitä ole mun mielestä ihan hirveästi.

Vois just olla ehkä muutama sillai valinnainen, että pystyisi perehtyy sitten enemmän, jos kiinnostaa yrittäjyys.

Kurssina se ois hyvä, että pääsee niin kun tutustumaan. Saattaa olla ihmisiä, jotka ei vielä ole kiinnostuneita yrittäjyydestä, mutta mahdollisesti myöhemmin elämässä kiinnostuu, niin sitten heillä on jotain pohjatietoa siitä.

Haastateltavista sairaanhoitajaopiskelijoista kolme oli suorittanut Johtaminen, laadunvarmistus ja työntekijäyiosaaminen sosiaali- ja terveysalalla - opintokokonaisuuden ennen työharjoitteluaan Sun hyvä elämä -klinikalla. Kurssin suorittaneet opiskelijat kuvailivat kehittäneensä ryhmätyöskentelytaitojaan sekä oppineensa esitelmän pitämistä, projektiosaamista ja palaverin vetämistä. Johtaminen ja laadunvarmistus ja työntekijäyiosaaminen -opintokokonaisuus ei sisällöltään tai tavoitteiltaan tähtää yrittäjyyteen perehdyttämiseen, mutta sisältää kuitenkin yrittäjyyteen liittyviä teemoja kuten esimerkiksi johtamiosaamista ja laadunhallintaa. Muut haastateltavat eivät ole suorittaneet minkäänlaisia yrittäjyyteen liittyviä opintokokonaisuuksia ennen sairaanhoitajaopintoja tai -opintojen aikana.

Mä oon tehnyt sen kurssin ennen tätä harkkaa niin siinä oli aikalailla vaan tätä ryhmätyöskentelyä ja sitten justiin projekteja ja esitelmän pitämistä ja palaverien vetämistä, mutta ei sinänsä yrittäjyyttä.

Olisi hyvä, että se yrittäjyyskurssi olisi ennen kuin harjoittelu on opintosuunnitelmassa, koska aikataulutuksen mukaan tämä harjoittelu olisi vasta niin kun ennen kurssia, jolloin ehkä tästä voisi saada enemmän, jos ne olisivat toisinpäin.

Sairaanhoitajaopiskelijoiden mukaan sairaanhoitajakoulutusalan kursseilla keskitytään pääsääntöisesti sairaanhoitajan perinteisempään työnkuvaan esim. sairaalassa tai perusterveydenhuollossa. Haastateltavat pohtivat, että yrittäjyyttä voisi sisällyttää muihinkin kursseihin, jotta opintojen aikana tulisi kattavammin esille se, mitä kaikkea sairaanhoitajan työnkuva voi olla. Yksi haastateltavista kertoi opettajan joskus muihin aiheisiin liittyvän kurssin oppitunnilla maininneen, että sairaanhoitaja voi toimia yrittäjänä.

Muihin kursseihin ei mun mielestä ole ainakaan ihan mitään yrittäjyyttä sisällytetty, ehkä opettajat on voinut sivuta, että voit vaikka perustaa oman klinikkasi tai jotain.

Ja mun mielestä ehkä sitten just muissakin kursseissa olisi hyvä, että sitä tuodaan esille että, mitä kaikkea muutakin se voi olla, kun sitä kenttätyötä. Niinku kaikista kursseista, että opettajatkin

varmaan pystyisivät sitä selvittämään, että millaista yrittäjäpohjaa esimerkiksi jossain kurssissa sitten voisi olla.

Haastateltavien mukaan hyvä perehdytys on selkeää ja johdonmukaista. Haastateltavien mielestä hyvä perehdytys alkaa perusasioiden kuten harjoitteluorganisaation toiminnan ja opiskelijalle kuuluvien työtehtävien rauhallisella ja kattavalla läpi käymisellä. Perusasioihin perehtymisen jälkeen syvennyttään asteittain haastavampiin asioihin. Perehdytys mihin tahansa uuteen asiaan sisältää usein paljon uutta tietoa perehtyjälle. Kaikki uusi tieto ei välttämättä jää muistiin ensimmäisen kuuleman jälkeen. Jos perehdytettävä alue on laaja, ei kaikkea tietoa tulisi käydä läpi ensimmäisen päivän aikana vaan rauhallisesti ajan kanssa aihe kerrallaan, jotta perehdytyksen sisältö jää muistiin paremmin.

Aloitetaan ihan perus asioista ja käydään kaikki perusasiat hyvin läpi ja sen jälkeen jatketaan sitten vaikeampiin ja monimutkaisempiin asioihin.

Aluksi yleispiirteisesti yleissäännöt ja tämmöiset ja siitä sitten pikkuhiljaa syventää sitä, että ei ensimmäisenä päivänä kaikkea.

Ja sitten silleen ajan kanssa, ettei se ole semmoinen nopealla tykityksellä kaikki tiedot.

Hyvän perehdytyksen piirteissä korostui kertaus. Haastateltavien mukaan perehdyttäjän tulisi palata haastaviksi koettuihin asioihin vielä uudelleen myöhemmin perehdytyksessä. Haastateltavat pitivät tärkeänä myös kattavaa ja selkeää perehdytysmateriaalia. Perehdytysmateriaali tulisi löytyä kirjallisena, jotta siihen voi aina tarvittaessa palata ja kerrata opittua. Perehdytysmateriaalin tulisi olla koottuna yhteen paikkaan, josta se on helposti löydettävissä. Yksi haastateltavista mainitsi, että perehdytykseen olisi hyvä sisällyttää tarkistuslista, josta perehtyjä näkee koko perehdytyksen sisällön ja pystyy seuraamaan perehdytyksen etenemistä.

Semmoinen niin kuin check-lista tavallaan, että mitä siihen kuuluu, että siihenkin pystyy palaamaan ja tarkistaa, että ”noh oonko mä perehtynyt nyt vaikka tähän ollenkaan”.

Sitä tietoa tulee alussa niin paljon niin tavallaan sitten siihen palataan myöhemmin, koska suurin osa kyllä muuten unohtuu.

Se tieto vois myös löytyä kirjallisena jostakin kansioista tai jostakin, että pystyisi palaamaan siihen.

Perehdyttäjän roolia kuvailtiin tärkeimmäksi osaksi perehdytystä. Vaikka kirjallinen perehdytysmateriaali miellettiin tärkeäksi osaksi onnistunutta perehdytystä, haastateltavien kokemusten mukaan kirjallinen materiaali yksinään ei riitä. Usein perehdyttäjä pystyy selittämään tai havainnollistamaan asiat paremmin kuin kirjallinen perehdytysmateriaali. Perehdyttäjältä pystyy myös kysymään tarkentavia kysymyksiä. Yleinen mielipide haastateltavilla oli se, että perehdyttäjiä tulisi olla vain yksi, jotta perehdyttäjä tietää, mitä asioita on jo käyty läpi ja mitkä asiat perehdytettävä jo hallitsee. Jos perehdyttäjiä on useampi, suunnitelmallisuuden tärkeys korostuu. Perehdyttäjien välillä tulisi olla sujuva kommunikaatio ja yhteinen näkemys siitä, miten ja missä järjestyksessä perehdytys etenee.

Olisi joku, joka perehdyttää eikä anneta vaan jotain paperinippua että ”hei tässä on nämä asiat”. Ja yleensä ne voi myös olla monta vuotta vanhentuneita tietoja, joten niinku ihan ihmisperehdytys, henkilökohtainen.

Ideaalia olisi, että olisi niinku yksi perehdyttäjä, että tietää sitten mistä on puhuttu jo.

Kaikille perehdyttäjille olisi niin kun yhteinen linja, että kaikki olisi niinku samaa mieltä asioista.

Haastateltavien mukaan hyvässä perehdytyksessä yleiset asiat ja perustoimintamallit on hyvä käydä yhtenäisen perehdytys suunnitelman mukaan. Myöhemmässä vaiheessa kun asioihin syvennyttään, voidaan siirtyä yksilöllisempään perehdytykseen. Perehdytettävillä voi olla keskenään hyvin

erilaista koulutusta, kokemusta ja osaamista. Toinen perehdytettävä voi kaivata tarkempaa ohjeistusta jossain tietyssä asiassa ja toinen taas toisessa asiassa, minkä vuoksi haastateltavat kokivat yksilöidyn perehdytyksen toimivaksi.

Suunnitelmallinen ja sit sen jälkeen, kun on perusasiat käyty niin, sit ehkä enemmän yksilöllinen, kun eri harjoittelijat on kiinnostuneita eri asioista.

Haastatteluissa sairaanhoitajaopiskelijat nostivat esille useita kehityskohteita Sun hyvä elämä -klinikan yrittäjyyteen perehdytyksestä. Haastateltavista lähes kaikki kertoivat perehdytyksen olleen hyvin nopeatempoista ja painottuvan liikaa yhteen päivään. Perehdytykseen sisältyvien uusien tietojen muistaminen ja sisäistäminen koettiin hankalaksi, kun tietoa annetaan paljon lyhyessä ajassa. Perehdytyksen etenemisnopeudesta oli kuitenkin myös eriäviä mielipiteitä. Kaksi haastateltavista kokivat perehdytyksen etenevän heille sopivassa tahdissa ja selkeässä järjestyksessä.

Mä tykkäsin siitä, että niinkun puhutaan yks asia kerrallansa, että nyt puhutaan tästä asiasta kerrallaan perehdytetään tähän. Ja sit siit oli niinkun monena päivänäkin.

Se ensimmäisen päivän perehdytys oli vähän sellainen, että kaikki heitetään kerralla ja sitten katsokaa loput Teamsistä ohjeista, että se oli yhdelle päivälle todella paljon.

Aika suppee ja nopee, tosi paljon olennaista jäi kertomatta.

Haastateltavat mainitsivat myös perehdytyksen asiasisällön puutteita. Toimeksiantojen toteuttamisen kannalta oleellisia asioita jäi perehdytyksessä kertomatta, jotka tulivat esille myöhemmin, mikä aiheutti lisätyötä ja kiirettä. Yksi haastateltavista kuvaili perehdytyksen asiasisällön liittyvän vain harjoittelun aikana toteutettaviin toimeksiantoihin, mutta ei varsinaisesti yrittäjyyteen.

Joo on ollut aika puutteellinen silleen, että meille on tullut paljon sellaisia yllätyksiä.

Olisi voinut vähän aikaisemmin tulla joku kertomaan jotain, olisi voinut aloittaa ehkä vähän aikaisemmin sen homman sitten.

Nopeatempoista, ei ehkä hirveästi siitä itse yrittäjyydestä vaan meidän projekteista saatiin niinkun se perehdytys. En mä oikein siitä yrittäjäpuolesta osaa sanoa.

Työharjoittelun aikana opiskelijat hyödyntävät Microsoft Teams -viestintä ja yhteistyöalustaa, jonne on koottu perehdytysmateriaaleja sekä tallennettu erilaisia projekteihin liittyviä tiedostoja. Microsoft Teams -alustan käytöstä haastateltavilla oli keskenään erilaisia kokemuksia. Osa haastateltavista kuvaili Teams -alustaa sekavaksi ja sen käyttöä hankalaksi. Tiedostoja on monessa eri kansiossa sekä usean eri "Tiimin" tai ryhmän sisällä. Haastateltavien mukaan tiedostojen joukossa on myös runsaasti epäoleellisia tai vanhentuneita tietoja.

Teamsissa aika sekavat ne ohjeet ja siellä on ihan liikaa ylimäärästä turhaaki tietoo, että siellä navigointi on aika vaikeeta.

Tieto olis yhdessä paikassa jostain tietystä tapahtumasta, että esimerkiks Junior AMK niin vanhoja on todella vaikea selata, kun ei niitä oikein löydy tai niitä on miljoonassa eri Teamsissä. Jos ne ois yhdessä paikassa kaikki niin sit se ois helpompi selata niitä, että mitä on aikaisemmin tehty.

Osa haastateltavista sen sijaan kuvaili Teams -alustaa erittäin hyödylliseksi ja selkeäksi. Heidän mielestään se edesauttoi perehtymistä ja helpotti työskentelyä, että kaikki materiaalit on koottu yhteen paikkaan, josta ne on helppo löytää. Materiaaleihin pystyy aina palaamaan ja kertaamaan perehdytyksen sisältöä. Microsoft Teams -alustalla on nähtävissä myös edeltävien ryhmien toimeksiantoihin tuottamaa materiaalia, minkä opiskelijat kokivat hyödylliseksi, koska niistä näkee havainnollistavia esimerkkejä.

Ne materiaalit tavallaan koottu sinne, että ne löytyy sieltä aika hyvin. Niin se on kiva, ettei ne kaikki oo ihan sekaisin ties ja missä.

Se oli kiva, että sinne oli jätetty myös niinkun noit edellisten ryhmien töitä niin voi ottaa vähän mallia ja inspiroitua.

Yhtenä suurena haasteena perehdytyksessä opiskelijat kokivat tiedon jatkuvuuden heidän ja heitä edeltäneen opiskelijaryhmän välillä. Sun hyvä elämä -klinikalla on usein tilanteita, joissa yksi opiskelijaryhmä aloittaa tietyn projektin tai toimeksiannon suunnittelun tai toteuttamisen ja toinen opiskelijaryhmä saattaa sen loppuun. Haastateltavat kokivat kesken jääneistä toimeksiannoista saamansa perehdytyksen jääneen vajaaksi, jolloin työn jatkaminen on hyvin haastavaa ja aikaa vievää. Edeltävä opiskelijaryhmä ei välttämättä ole jakanut kaikkea kesken jääneeseen toimeksiantoon liittyvää tietoa tai työtä harjoittelua ohjaavan opettajan kanssa, jolloin seuraavia opiskelijoita perehdyttävä ohjaaja ei tiedä kaikkea, mitä hänen tulisi uusille opiskelijoille perehdyttää.

Tämän Sun klinikan nämä toimeksiannot on niin semmoisia poukkoilevia, että yks ryhmä aloittaa ja toinen jatkaa, että se jatkumo ja siihen perehdytys niin se ei ainakaan nyt vielä tunnu toimivan täydellisesti.

Jatkuvuus opiskelijaryhmien niinkun välillä, että koska osa projekteista jää kesken edelliseltä ryhmältä niin siihen on tosi hankala opiskelijapainotteisessa harjoittelussa opettajan perehdyttää seuraavaa tai meidän ohjaajan perehdyttää seuraavaa ryhmää, kun opiskelijaryhmä ei välttämättä ole kertonut sille ohjaajalle niitä asioita, joten silloin tulee tietokatkoja ja se vaikeuttaa projektien loppuun saamista.

Yksi haastateltavista kertoi aloittaneensa harjoittelun viikko ennen muuta opiskelijaryhmää ja olleensa viikon samaan aikaan harjoittelussa edeltävän opiskelijaryhmän kanssa. Hän sai perehdytyksen harjoittelussa olevalta opiskelijaryhmältä ja varsinaisen ohjaajan antaman perehdytyksen vasta viikko harjoittelunsa alkamisen jälkeen seuraavien opiskelijoiden harjoittelun alettua. Opiskelijoiden antaman perehdytyksen hän koki suurpiirteiseksi kuvailuksi siitä, mitä he ovat harjoittelunsa aikana klinikalla tehneet.

No mun mielestä tässä se perehdytysjakso tai -päivä on sillain vähän huono, kun jotkut aloittavat eri aikaan, kun muut, että

esimerkiksi mua itseeni perehdytti edelliset opiskelijat ja se nyt ehkä oli semmoista suurpiirteistä enemmän, että mitä he oli tehnyt.

Haastateltavat kertoivat saaneensa perehdytystä usealta eri taholta kuten harjoittelun ohjaavalta opettajalta sekä toimeksiannoista vastaavilta henkilöiltä. Haastatteluiden perusteella useamman perehdyttäjän antama perehdytys aiheutti tietokatkoja sekä aikataulu epäselvyyksiä. Opiskelijat kertoivat saaneensa usein ristiriitaista tietoa toimeksiantojen aikatauluista tai muista käytännön asioista, koska projekteihin osallistuvat henkilöt eivät ole samaan aikaan paikalla perehdyttämässä tai eivät ole riittävän kattavasti kommunikoineet keskenään projektin yksityiskohdista. Osa opiskelijoista koki, että klinikan toimintaa selkeyttäisi huomattavasti se, että vain yksi opettaja vastaisi sen toiminnasta.

Selkeät aikataulut eikä sille, että ensin sanotaan yhtä ja toinen sanoo toista, just se, että ois semmonen yhtenäinen linja siinäkin.

Yhteinen linja kaikkien kanssa ja sit kaikki perehdyttäjät samaan aikaan paikalla.

Voi sitten korjata, jos on jotain korjattavaa eikä sillain meitä venkslata edestakaisin, että me mennään ihan sekaisin.

Ehkä, jos yksi ihminen vetäisi tätä toimintaa niin se olisi hiukan selkeämpää, mut se, että tässä on niinku monta opettajaa niin se ei ehkä tällä hetkellä ainakaan toimi.

Nyt on ainakin tuntunut, että ei kaikki oo ihan samalla kartalla tällä hetkellä ehkä.

Ihan, kun rikkiäinen puhelin välillä.

Opiskelijoiden mukaan työharjoittelussa Sun hyvä elämä -klinikalla on oltava hyvin oma-aloitteinen ja itseohjautuva. Harjoittelun ohjaavaopettaja ei ole säännöllisesti paikalla harjoitteluympäristössä, mutta yleensä tavoitettavissa sähköpostilla. Itsenäinen työskentely ja vastuun saaminen koettiin pääosin positiiviseksi asiaksi, mutta välillä sen koettiin olevan liiallista. Haastatteluiden

perusteella opiskelijat kaipaavat suunnitelmallista ja selkeää perehdytystä kehittyäkseen ja oppiakseen enemmän näin opiskelijapainotteisessa ja itseohjautuvassa työharjoitteluympäristössä.

Aika itseohjautuva täs on saanu olla.

Meil ei oo täällä koko ajan jotain opettajaa tai ohjaajaa, että sit sähköpostin välityksellä kysellään, että mikä tää homma oli, että me ei nyt tiedetä, mitä me tehdään.

Yhteenvedona voidaan todeta, että haastateltavien kokemana hyvän perehdytyksen tärkeimmät piirteet ovat suunnitelmallisuus, selkeys, kattavat perehdytysmateriaalit, rooliinsa sitoutunut perehdyttäjä, eteneminen rauhallisessa tahdissa yksi asiakokonaisuus kerrallaan sekä opitun kertaaminen ja palautteen antaminen. Perehdytyksen tulee antaa riittävän laaja tietoperusta työskentelyn tueksi. Kaikille yhteiset kalenterit ja tarkistuslistat helpottaisivat erilaisten työtehtävien ja niiden aikataulujen muistamista sekä ehkäisisivät väärinymmärryksiä. Sun hyvä elämä -klinikan yrittäjyyteen perehdyttämisen kehityskohteina esiin nousivat erityisesti perehdytysprosessin nopeus, tietosisältö yrittäjyydestä sekä tiedonkulku käynnissä olevista toimeksiannoista opiskelijaryhmien välillä.

5.2 Sun hyvä elämä -klinikan perehdytysmallin kehittäminen

Perehdytysmalli Sun hyvä elämä -klinikan oppimisympäristöön (Kuvio 1) kehitettiin opinnäytetyössä toteutettuihin haastatteluihin ja kirjallisuudesta haettuun teorian tietoon perustuen. Teemahaastattelussa esiin nousseet teemat ohjasivat vahvasti perehdytysmallin suunnittelua. Haastattelutuloksista poimittiin hyvät ja kehitettävät piirteet klinikan perehdytysprosessista.

Sairaanhoitajaopiskelijoiden näkemykset, kokemukset ja mielipiteet pyrittiin huomioimaan kattavasti ja kiteyttämään perehdytysmallin sisältöön.

Perehdytysmalli on luotu aikajanamaiseen muotoon, jolloin perehdyttäjän ja perehdyttäjän on mahdollista nähdä perehdytyksen sisältö ja seurata

perehdytyksen etenemistä sekä huolehtia, että kaikki oleelliset asiakokonaisuudet tulee käytyä läpi perehdytyksessä. Perehdytysmallin tarkoitus on mahdollistaa yhtenäinen ja tasalaatuinen perehdytys kaikille Sun hyvä elämä -klinikalla harjoittelunsa suorittaville opiskelijoille.

Kuvio 1. Opinnäytetyössä kehitetty perehdytysmalli Sun hyvä elämä -klinikalle.

Perehdytysmalli on jaettu kuuteen osaan, jotka ovat esittely, teorian tieto, työskentelyn aloitus, tiedonkulku, palaute ja kertaus sekä itsenäinen työskentely. Alla esitetään jokainen perehdytysmallin osa ja osien sisällöt.

Sulkeisiin on merkitty viite, johon kyseiset kohdat perustuvat. Ensimmäinen osa on ”Esittely”, joka sisältää on perehdytysprosessin aloitukseen liittyvät perusasiat.

- Työympäristöön, työtiloihin ja opiskelijakollegoihin tutustuminen (Surakka 2009, 75; haastattelu.)
- Turun AMK:n ja Sun klinikan yritystoiminnan esittely (Surakka 2009, 76–77; Eklund 2018, 99; haastattelu.)

- Työkäytäntöihin ja turvallisuusohjeisiin perehtyminen (Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738, 1:14.)
- Perehdytyksen sisällön läpikäynti (Eklund 2018, 89–90; haastattelu.)
- Järjestelmien käyttöön tutustuminen (haastattelu.)
- Perehdytysmateriaaleihin tutustuminen (haastattelu.)
- Selkeät ja päivitettyt perehdytysmateriaalit Teams-alustalla (haastattelu.)

Toiseen osaan ”Teoriatieto” on listattu esimerkkejä yrittäjyyteen liittyvistä käsitteistä, joita perehdytykseen tulisi sisällyttää. Haastatteluissa korostui opiskelijoiden kokemus siitä, että heillä ei ole riittävästi tai lainkaan tietopohjaa yrittäjyydestä, minkä vuoksi teoriatieto sisällytettiin perehdytysmalliin omaksi osuudekseen. Käsitteet on otettu sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelmasta Hoitotyön kehittäminen, johtaminen ja yrittäjyys -harjoittelun yrittäjyysosaamisen tavoitteista.

- Perustietoa yrittäjyydestä (haastattelu.)
- Yritystoiminta sosiaali- ja terveysalalla (Turun AMK 2024a.)
- Erilaiset yritykset ja yritysmuodot (Turun AMK 2024a.)
- Liiketoiminnan periaatteet (Turun AMK 2024a.)
- Markkinointi, viestintä ja brändäys (Turun AMK 2024a.)
- Laadunhallinta ja laadun kehittäminen (Turun AMK 2024a.)
- Sisäinen yrittäjyys (Turun AMK 2024a.)

Perehdytysmallin kolmas osa ”Työskentelyn aloitus” sisältää varsinaisiin työtehtäviin ja niiden toteuttamiseen liittyviä kohtia sekä haastattelussa esiin nousseita työskentelyä sujuvoittavia työkaluja kuten tarkistuslistat ja yhteiset aikataulut.

- Työtehtäviin ja toimeksiantoihin perehtyminen (haastattelu.)
- Vastuualueiden jakaminen opiskelijoille / projektipäälliköiden valinta toimeksiantoihin (haastattelu.)
- Tarkistuslista toimeksiantoihin sisältyvistä työtehtävistä (haastattelu.)
- Yhteinen kalenteri, josta kaikki näkevät projektien aikataulut (haastattelu.)

Haastatteluiden perusteella jatkuvuus opiskelijaryhmien välillä koettiin haastavaksi puutteellisen tiedonkulun takia. Tämän vuoksi perehdytysmallin neljännessä osassa ”Tiedonkulku” on pyritty kehittämään opiskelijaryhmien välistä kommunikaatiota.

- Harjoittelussa edeltävästi ollut opiskelijaryhmä informoi seuraavaa opiskelijaryhmää käynnissä olevista toimeksiannoista. (haastattelu.)
- Opiskelijaryhmät pitävät palaverin, jossa edeltävä opiskelijaryhmä käy läpi kesken jääneen toimeksiannon työtehtäviä. Mitä on tehty ja mitä vielä pitää tehdä. (haastattelu.)

Perehdytysmallin viides osa on ”Palaute ja kertaus”, johon sisältyy säännölliset reflektio- ja palautekeskustelut. Perehdyttäjä kertoo perehdytettävien kanssa opittuja asioita ja samalla saadaan selville, mitkä asiat ovat vielä haastavia tai epäselviä ja mihin asioihin täytyy vielä paneutua tarkemmin.

- Reflektio- ja palautekeskustelut tasaisin väliajoin (Surakka 2009, 76–77; Eklund 2018, 119; haastattelu.)
- Opitun kertaaminen (Eklund 2018, 54; haastattelu.)
- Selvitetään, mitkä asiat ovat vielä haastavia tai epäselviä ja mihin asioihin täytyy vielä paneutua tarkemmin. (Surakka 2009, 76–77; Eklund 2018, 119; haastattelu.)

Kuudes osa on ”Itsenäinen työskentely”, joka sijoittuu perehdytysprosessin loppuvaiheeseen, jossa opiskelijat työskentelevät tiimissä sekä vastaavat projektitöiden suunnittelusta ja toteutuksesta pääsääntöisesti itsenäisesti ja ilman ohjausta, mutta perehdyttäjä tai ohjaavaopettaja on kuitenkin tarvittaessa tavoitettavissa ja taustatukena.

- Opiskelijat työskentelevät tiimissä sekä vastaavat projektitöiden suunnittelusta ja toteutuksesta pääsääntöisesti ilman ohjausta (haastattelu.)
- Perehdyttäjä / ohjaavaopettaja tavoitettavissa (haastattelu.)

6 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen eettistä toteutumista ohjasivat Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) ja henkilötietolaki (Henkilötietolaki 22.4.1999/523; TENK 2019; TENK 2023). Hyvän tieteellisen käytännön peruseriaatteita ja tutkimuseettisiä periaatteita ovat haitan välttäminen, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, oikeudenmukaisuus, rehellisyys, luottamus ja kunnioitus. Osana tutkimustyön eettisyyttä ja luotettavuutta on huolehdittava, että tarvittavat luvat ja suostumukset on hankittu ennen minkäänlaisen aineistonkeruun aloittamista. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023, 11-14.) Tämän opinnäytetyön teko ei edellyttänyt tutkimuslupaa, koska se tehtiin Turun ammattikorkeakoulun sisällä.

Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen edellytyksenä on tutkimukseen osallistuvien henkilöiden asianmukainen kohtelu ja oikeuksien kunnioittaminen. Keskeisenä eettisenä periaatteena ihmiseen kohdistuvassa tutkimuksessa on tietoon perustuva suostumus, joka pitää sisällään oikeuden saada kattavasti ja ymmärrettävästi tietoa tutkimuksen sisällöstä ja tavoitteesta sekä siitä, mihin ja miten tutkittavan antamia tietoja käytetään. Tutkittavalla henkilöllä on oikeus keskeyttää tutkimukseen osallistuminen, peruuttaa aiemmin antamansa suostumus. (TENK 2019, 8-9.)

Opinnäytetyön aihe ei ole eettisesti arka eikä arkaluontoiseksi tai vaikeiksi luokiteltuja aiheita tutkittu. Tutkimuksen tekijän on pohdittava eettisiä seikkoja ja kysymyksiä, kun tutkimus kajoaa osallistujien henkilökohtaisiin kokemuksiin (Kylmä & Juvakka 2007, 147, 149). Tutkimukseen osallistuvat allekirjoittivat tietoon perustuvan suostumuslomakkeen (Liite 1) ja osallistujat saivat informaation opinnäytetyön sisällöstä, jolla pyrittiin välttämään haitan aiheuttaminen tutkimukseen osallistuville henkilöille. Suostumuslomake sisälsi tiedot opinnäytetyön tarkoituksesta ja tavoitteesta, henkilötietojen käsittelystä, yksityisyyden takaamisesta ja mahdollisuudesta keskeyttää osallistuminen sekä opinnäytetyön vastuuhenkilöt ja heidän yhteystietonsa. Opinnäytetyöntekijät säilyttivät suostumuslomakkeet tietoturvalisest ja ne tuhoetaan opinnäytetyön valmistuttua. Tutkimukseen osallistuminen oli täysin vapaaehtoista.

Haastattelut nauhoitettiin kahdella eri laitteella ja nauhoitukset tuhottiin aineiston litteroinnin jälkeen. Haastattelutilanteessa käytetyt nauhoituslaitteet toimivat toivotulla tavalla ja haastateltavien ääni oli niistä kuultavissa selkeästi.

Haastattelun tuottama aineisto käsiteltiin luottamuksellisesti. Haastattelua tai haastattelumateriaalia ei ole kuullut kukaan ulkopuolinen henkilö. Haastattelun litteroinnin tuottamista tuloksista ei ole mahdollista tunnistaa haastatteluun osallistuneita opiskelijoita. Henkilötietoina haastateltavista on opinnäytetyössä mainittu vain, että he ovat Turun ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijoita, jotka ovat aloittaneet opiskelunsa syyskuu 2020–2022 opintosuunnitelmien aikana ja he suorittavat käytännön harjoittelua Sun hyvä elämä -klinikalla.

Haastatteluista saatiin tuotua oleelliset asiat esille. Haastattelukysymykset muodostettiin tarkoituksen mukaisesti, yrittäjyyteen perehdytyksen kehittämistä ajatellen. Haastattelutilanne oli rauhallinen eikä keskeytynyt missään vaiheessa. Haastateltaville annettiin rauhassa aikaa vastata. Tulokset on kuvattu ja tiivistetty selkeästi sekä tekstissä on käytetty haastateltavien suoria lainauksia. Tutkimuksen eri vaiheet on kuvattu opinnäytetyössä.

Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on saada mahdollisimman luotettavaa tietoa tutkittavasta aiheesta. Laadullisen tutkimuksen luotettavuuskriteereitä ovat uskottavuus, vahvistettavuus, reflektiivisyys ja siirrettävyys. Uskottavuus tarkoittaa tutkimuksen tuloksien uskottavuutta ja niiden osoittamista tutkimuksessa. Tutkimustulosten tulee vastata tutkimukseen osallistujien käsityksiä tutkimuksen kohteesta. Aineisto ja tulokset sekä tutkijan käyttämä analyysi tulee kuvata mahdollisimman tarkasti. Vahvistettavuus liittyy koko tutkimusprosessiin ja siinä tutkijan tulee kirjata tutkimusprosessi niin, että toinen tutkija pystyy seuraamaan prosessin kulkua. Tutkimuksen tekijän on arvioitava omaa vaikutustaan tutkimus aineistoonsa ja prosessiinsa, tämä edellyttää reflektiivisyyttä, jolloin tekijän on oltava tietoinen omista lähtökohdistaan tutkimuksen aikana. Siirrettävyydellä tarkoitetaan tutkimustulosten siirrettävyyttä muuhun vastaavaan tilanteeseen tai tutkimusympäristöön. (Kylmä & Juvakka 2007, 127–129; Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 198.)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioimisen yhdeksi huoleksi on esitetty se, että yleensä tutkimusta tekevä työskentelee yksin, jolloin tutkimusprosessin kuluessa tutkija sokeutuu omalle työlleen ja päätyy virhepäätelmään (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 197). Tämän opinnäytetyön luotettavuutta lisää ja vahvistaa se, että työtä on ollut tekemässä kaksi henkilöä. Opinnäytetyön tekijät ovat molemmat suorittaneet Hoitotyön kehittämisen, johtaminen ja yrittäjyys -harjoittelun Sun hyvä elämä -klinikalla. Opinnäytetyön tekijät pystyivät oman harjoittelukokemuksensa vuoksi huomaamaan asioita herkemmin sekä ymmärtämään haastateltavien opiskelijoiden kokemuksia ja näkökulmia. Esimerkiksi, kun haastateltavat kertoivat perehdytysmateriaalien löytyvän Teams -alustalta, kirjoittajat tiesivät, minkälaisesta internetalustasta on kyse ja miten sitä klinikalla hyödynnetään. Tutkimuksen tekijät olivat koko ajan tietoisia omista mahdollisista ennako-oletuksista tutkimusta kohtaan, jotka voisivat vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen heikentävästi. Opinnäytetyötä tehdessä pyrittiin kaikin tavoin minimoimaan ennako-oletuksien vaikutus tulosten analysointiin ja tutkimuksen toteuttamiseen.

Opinnäytetyön luotettavuus perustuu aiheen rajaukseen, opinnäytetyötä ohjaavien tutkimuskysymysten laatimiseen, haastattelijoiden lukumäärään, haastattelutilanteen tunnelmaan, otoksen kokoon, aineiston käsittelyyn, laatuun, raportointiin ja tietojen oikein litteroimiseen sekä autenttisten lainausten käyttämiseen. Opinnäytetyön aihe on rajattu käsittelemään Turun ammattikorkeakoulun yrittäjyysopintoja ja Sun hyvä elämä -klinikan yrittäjyyteen perehdytystä. Perusteena rajaukselle on se, että tarkoituksena oli tuottaa perehdytysmalli Sun hyvä elämä -klinikalle eikä nähty oleelliseksi käsitellä esim. muiden ammattikorkeakoulujen opintojaksoja. Aiheen tarkoituksenmukaisen rajauksen vuoksi aiheeseen pystyttiin myös syventymään kattavammin. Tutkimuskysymykset ohjasivat opinnäytetyötä hyvin ja niihin löydettiin vastaukset.

Teemahaastatteluun osallistuneiden opiskelijoiden näkemykset onnistuneen perehdytyksen piirteistä olivat hyvin samankaltaisia kuin opinnäytetyön teoreettiseen viitekehukseen kirjallisuudesta haettu tieto. Haastateltavien

vastauksista löytyi myös keskenään paljon samankaltaisuuksia ja yhdistäviä tekijöitä, joten aineisto oli hyvin saturoitunut ja haastateltavien määrä nähtiin riittäväksi. Ei kuitenkaan koeta, että tuloksia voitaisiin yleistää, mutta ne ovat suuntaa antavia.

Opinnäytetyön lähteet on merkitty luotettavasti ja Turun ammattikorkeakoulussa käytössä olevan Harvard –perusteisen viittaamistavan mukaisesti. Opinnäytetyö tullaan myös tarkistamaan plagioinnintarkistusohjelmalla ennen sen julkaisua. Plagioinnilla tarkoitetaan toisen tekemän työn luvaton lainaamista tai mukailemista (TENK 2023, 17).

7 Pohdinta

Opinnäytetyön tarkoitus oli kartoittaa sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia yrittäjyyteen perehdytyksestä Turun ammattikorkeakoulun Sun hyvä elämä - klinikalla ja luoda perehdytysmalli Sun hyvä elämä -klinikan oppimisympäristöön. Opinnäytetyön tavoite on kehittää sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä yrittäjyyteen. Opinnäytetyön haastatteluissa nousi esille sekä hyviä että huonoja asioita Sun hyvä elämä -klinikan perehdytyksestä, mutta kehitettävistä asioista muodostui enemmän keskustelua ryhmähaastattelu tilanteessa. Haastateltavat tiesivät opinnäytetyön aiheen sekä tavoitteen ja tarkoituksen ennen haastattelua, joten keskustelun suuntautuminen pääosin kehityskohteisiin ja perehdytyksessä koettuihin haasteisiin uskotaan johtuvan siitä.

Opinnäytetyön tulosten perusteella sairaanhoitajaopiskelijat kokevat omaavansa liian vähän tietoa ja kokemusta yrittäjyydestä. Haastateltavat kokivat teorian tiedon puutteen haasteeksi käytännön harjoittelussa. Opiskelijoiden olisi mahdollista syventyä harjoittelun teemoihin kattavammin ja oppia harjoittelusta kokonaisuudessaan enemmän, jos perustietoa yrittäjyydestä olisi laajemmin heti harjoittelun alussa. Aiemmistakin tutkimuksista käy ilmi, että sairaanhoitajaopiskelijoilla ei usein ole tietoa tai kokemusta yrittäjyydestä, koska sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelmaan ei monissakaan kouluissa sisälly lainkaan yrittäjyyden opintoja, minkä vuoksi hyvin pienellä määrällä opiskelijoista on pyrkimys työskennellä yrittäjänä valmistumisen jälkeen (Soder ym. 2022, 4–5).

Turun ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajaopiskelijoiden opintosuunnitelmat eroavat jonkin verran toisistaan, riippuen siitä, milloin on aloittanut opiskelun. Haastateltavat sairaanhoitajaopiskelijat opiskelivat syksy 2020–2021 ja 2021–2022 opintosuunnitelmien sisällön mukaisesti. Yleisesti opintosuunnitelmassa opinnot etenevät niin, että ensin suoritetaan tietystä aiheesta teoriaopinnot, jonka jälkeen tulee aiheesta vastaava käytännön harjoittelu. Ennen Hoitotyön kehittäminen, johtaminen ja yrittäjyys -harjoittelua, ei haastateltavien

opintosuunnitelmassa kuitenkin ole varsinaisesti yrittäjyyttä käsitteleviä teoriaopintoja. Yrittäjyyteen liittyviä opintokokonaisuuksia ei ole tarjolla myöskään vaihtoehtoisissa suuntaavissa opinnoissa. Haastateltavat kokivat, että käytännön harjoittelun aikana he eivät perehtyneet yrittäjyyteen riittävästi tai oppineet perustietoa ja käsitteitä yrittäjyydestä, koska harjoittelun perehdytys kohdistui pääsääntöisesti harjoittelun aikana toteutettaviin toimeksiantoihin. Harjoittelun osaamistavoitteisiin sisältyy kuitenkin mm. perustiedot yritystoiminnasta, erilaiset yritykset ja yritysmuodot, markkinointi ja viestintä, työlainsäädäntö ja työehtosopimukset sekä laadunhallinnan ja laadun kehittäminen (Turun AMK 2024a).

Osa haastateltavista oli suorittanut Johtaminen ja laadunvarmistus ja työtekijäyysosaaminen -opintojakson, jonka sisältöön kuuluu mm. itsensä johtaminen, johtaminen ammattina, laatu ja laadunvarmistus terveydenhuollossa sekä työyhteisötaidot. Opintojakso on aiemmin ollut laajempi ja sisältänyt myös yrittäjyyden teoriaopintoja. Syksyllä 2020 opintonsa aloittaneiden opiskelijoiden opintosuunnitelmassa kyseisen kurssin sisällössä ei enää ole yrittäjyyttä käsittelevää osiota. Hoitotyön kehittäminen, johtaminen ja yrittäjyys -harjoittelu on kuitenkin pysynyt samana, vaikka teoriaopinnot jäivät pois opintosuunnitelmasta.

Keväällä 2023 opintonsa aloittaneiden sairaanhoitajaopiskelijoiden opintosuunnitelmaan on sisällytetty yrittäjyyden teoriaopinnot uutena Sustainable client-oriented social and health services and the basics of entrepreneurship -opintojaksona. Opintojakson sisältöön kuuluu perustietoa yrittäjyydestä ja eri palvelumuodoista terveysalalla. Myös käytännön harjoittelu muuttuu hieman suppeammaksi projektiharjoitteluksi, vaikka harjoittelun sisältö ja tavoitteet ovat opinto-oppaan mukaan samat. (Turun AMK 2024a.) Uuden opintosuunnitelman myötä sairaanhoitajaopiskelijoilla on tulevaisuudessa enemmän perustietoa yritystoiminnasta ja yrittäjyyden käsitteistä ennen yrittäjyyden harjoittelua.

Myös aiemman tutkimustiedon mukaan olisi tärkeää sisällyttää yrittäjyyskasvatusta sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelmaan, jotta

opiskelijoille voidaan tarjota tietoa ja kokemusta yrittäjyydestä.

Teoriaopintokokonaisuudet yrittäjyydestä on koettu hyödyllisiksi ja kehittävän yrittäjänä tarvittavia taitoja kuten luovuutta ja kykyä työskennellä sekä itsenäisesti että ryhmässä. (Lim ym. 2021, 540–541.) Harjoittelujakso yrityksessä, terveysalan yrittäjän ohjaamana sen sijaan mahdollistaa opiskelijalle käytännön kokemuksen saamisen ja realistisemmän kuvan yrittäjyydestä. Teoriaopintokokonaisuudet ja käytännön harjoittelujaksot tukevat toisiaan ja ovat molemmat hyviä keinoja auttaa opiskelijoita kehittämään osaamistaan ja itsevarmuuttaan sekä löytämään oma urapolkunsa. Yrittäjyyskasvatuksen on todettu vaikuttavan opiskelijoiden asenteisiin sekä lisäävän opiskelijoiden kiinnostusta yrittäjyyttä kohtaan ja halua perustaa yritys. (Boore & Porter 2011, 190–191; Soder ym. 2022, 4–5.)

Harjoittelu Sun hyvä elämä -klinikalla sisältää paljon itsenäistä työskentelyä ja opiskelijat saavat vastuuta, jolloin opiskelijoiden yksilöllisyys korostuu. Toiset nauttivat vastuun saamisesta, kun taas toiset kokevat sen ajoittain liialliseksi. Tämän vuoksi suunnitelmallinen ja selkeä perehdytys, rauhallisella tahdilla ja uusien asioiden kertaaminen ovat erittäin tärkeitä. Säännöllisten palautekeskusteluiden avulla pystytään selvittämään, mitkä asiat sujuvat jo hyvin ja mitä asioita on tarpeen harjoitella enemmän.

Uusien asioiden oppiminen sekä harjoittelua edeltävästi kerrytetty osaaminen saattavat olla sairaanhoitajaopiskelijoilla erilaista ja eritasoista. Esimerkiksi, osa haastateltavista mielsi Teams -alustan käytön hyvin toimivaksi perehdytyksessä, kun taas osa koki sen hankalana, sekavana ja hajallaan olevana. Perehdytysmateriaaleja löytyi Teams -alustalta monen eri ”tiimin” sisältä, monesta eri tiedostosta ja kansioista. Positiiviseksi ja hyödylliseksi koettiin, että Teams -alustalta pääsi katsomaan edellisten ryhmien toimeksiantoihin tuottamaa materiaalia, joka havainnollisti eri toimeksiantojen sisältöjä ja antoi inspiraatiota. Eriävät mielipiteet internetissä olevista materiaaleista voivat osittain johtua opiskelijoiden eritasoisista tietoteknisistä taidoista. Tämän vuoksi perehdytykseen tulisi sisältyä järjestelmien käytön ohjaus. Yhtenä kehittämissuositukseksi kuitenkin on, että Teams -kansiot ja

materiaalit käytäisiin läpi, poistettaisiin vanhentunut ja epäolennainen materiaali ja järjestettäisiin materiaalit selkeämmin.

Perehdyttäjän rooli on erittäin keskeinen osa perehdytystä eikä kirjallinen materiaali yksinään riitä. Haastateltavien mukaan ideaali tilanteessa perehdyttäjiä olisi vain yksi, jotta perehdyttäjä tietää, mitä asioita on jo käyty läpi ja mitkä asiat perehdytettävät jo hallitsevat. Sun hyvä elämä -klinikalla useampi henkilö perehdyttää eri toimeksiantoihin, minkä koettiin aiheuttavan tietokatkoja sekä aikataulu epäselvyyksiä. Kun, perehdyttäjiä on useampi, tulisi heidän välillään olla sujuva kommunikaatio ja yhteinen näkemys siitä, miten ja missä järjestyksessä perehdytys etenee. Harjoittelussa Sun hyvä elämä -klinikalla opiskelijoiden on oltava oma-aloitteisia ja itseohjautuvia. Perehdyttäjä / ohjaava opettaja ei ole paikalla klinikalla joka päivä, vaan saattaa olla muualla koulun tiloissa esimerkiksi pitämässä muita opetustunteja. Hänet on kuitenkin mahdollista tavoittaa sähköpostin välityksellä tai soittamalla. Jos vain yksi opettaja vastaisi klinikan toiminnasta ja olisi tekemisissä opiskelijoiden kanssa, voisi se selkeyttää opiskelijoiden toimintaa klinikalla.

Tiedonkulun haasteita koettiin myös opiskelijaryhmien välillä esimerkiksi tilanteessa, jossa toimeksianto jatkuu useamman ryhmän lävitse. Kesken jääneen työn jatkaminen koettiin haastavaksi ja aikaa vieväksi, kun toimeksiantoa jatkava ryhmä ei ole saanut riittävästi tietoa ja perehdytystä kesken jääneestä toimeksiannosta. Ryhmä, jolla toimeksianto jää kesken, ei välttämättä anna riittävän kattavaa tietoa kesken jääneistä tehtävistä ohjaavalle opettajalle, jolloin opettajan on vaikea myöskään antaa siitä perehdytystä seuraavalle harjoittelunsa aloittavalle ryhmälle.

Tiedonkulku käynnissä olevista toimeksiannoista opiskelijaryhmien välillä olisi hyödyllistä ja tärkeää. Ongelmaksi tässä kuitenkin muodostuu se, miten eri harjoittelujaksoilla olevat opiskelijaryhmät voisivat olla samaan aikaan paikalla. Yhtenä ratkaisuna voisi olla esimerkiksi se, että harjoittelujaksojen ajankohdat olisivat hieman päällekkäin, jotta opiskelijaryhmät olisivat lyhyen ajanjakson klinikalla yhtä aikaa. Tämäkin voi toisaalta olla haastavaa, koska monilla opiskelijoilla on muita harjoittelujaksoja Sun hyvä elämä -klinikan harjoittelua

ennen ja jälkeen, jolloin harjoittelujaksojen siirtäminen suuntaan tai toiseen ei onnistu.

Opinnäytetyssä onnistuttiin kartoittamaan sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia yrittäjyyteen perehdyttämisestä Sun hyvä elämä -klinikalla sekä kehitettiin perehdytysmalli, jonka Sun hyvä elämä -klinikka saa käyttöönsä.

Jatkotutkimuksen tekeminen aiheesta on perusteltua, koska yrittäjyyskasvatuksesta tai yrittäjyyteen perehdyttämisestä on hyvin vähän tutkimustietoa erityisesti sairaanhoitajien koulutusosalta.

Jatkotutkimusehdotuksena on tässä opinnäytetyössä kehitetyn perehdytysmallin toimivuuden testaaminen esimerkiksi kyselylomakkeen avulla tai haastatteleamalla opiskelijoita perehdytyksen onnistumisesta perehdytysmallin käyttöönoton jälkeen. Perehdytysmallia voidaan täydentää ja kehittää siitä saadun palautteen ja jatkotutkimusten tulosten perusteella. Perehdytysmalliin perustuen voidaan myös esimerkiksi rakentaa tarkistuslista perehdytyksen sisällöstä perehdytysmallin tueksi.

Lähteet

Araujo, I. F. L.; Silva, I. R.; Chagas M. C.; Sanhudo, N. F.; Silva, T. P.; Costa, L. S.; Moraes, C. M. 2022. Entrepreneurship in nursing: what meanings are unveiled by undergraduate students and professors? Revista Baiana de Enfermagem. Vol. 36, No. 3, 1-13. Viitattu 28.9.2023. <https://search-ebSCOhost-com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=161257062&site=ehost-live>.

Boore, J. & Porter, S. 2011. Education for entrepreneurship in nursing. Nurse Education Today. Vol. 31, No. 2, 184–191. Viitattu 22.3.2024. <https://search-ebSCOhost-com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=104998459&site=ehost-live>.

Colichi, R. M. B.; Spiri, W. C.; Juliani, C. M. C. M. & Lima, S. A. M. 2022. Teaching entrepreneurship in undergraduate Nursing course: evaluation of an educational proposal. Teaching entrepreneurship in undergraduate nursing course: evaluation of an educational proposal. Rev Bras Enferm. Vol. 76, No. 2, 1-8. Viitattu 28.9.2023. <https://search-ebSCOhost-com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=cmedm&AN=36753251&site=ehost-live>.

Copelli, S. Erdmann, A. L. & Santos, G. 2019. Entrepreneurship in Nursing: an integrative literature review. Revista brasileira de enfermagem. Vol. 72, No. 1, 289–298. Viitattu 20.9.2023. <https://search-ebSCOhost-com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=cmedm&AN=30942375&site=ehost-live>.

Eklund, A. 2018. Tervetuloa meille! – Uuden työntekijän perehdytys. Helsinki: J-Impact Oy.

Esposito, C. L. & Contreras Sollazzo, C. L. 2019. Nurse Entrepreneurs: The Real Independent Practice of Nursing. Journal of the New York State Nurses Association. Vol. 46, No. 2, 26-39. Viitattu 20.9.2023. <https://search-ebSCOhost-com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=137830644&site=ehost-live>.

Henkilötietolaki 22.4.1999/523.

- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. Uudistettu painos. Porvoo: Tammi.
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Karam, S. 2022. Train and Retain: From Orientation to Leadership, Here Are the Strategies That Experienced Staff Developers Use. ONS Voice. Vol. 37, No. 1, 8-12. Viitattu 3.4.2024. <https://web-p-ebsohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=16&sid=4b904206-07cd-4f05-ac94-204d658e2864%40redis>.
- Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita.
- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä 28.6.1994/559.
- Laki yksityisestä terveydenhuollosta 9.2.1990/152.
- Lim, J. Y.; Kim, GM. & Kim, E. J. 2021. Predictors of Entrepreneurial Intention of Nursing Students Based on Theory of Planned Behavior. Journal of multidisciplinary healthcare. Vol. 14, 533–543. Viitattu 22.3.2024.
- Lääkäriliitto. 2013. Helsingin julistus. Viitattu 30.3.2024. <https://www.laakariliitto.fi/laakariliitto/etiikka/helsingin-julistus/>.
- Nummi-Wikström, M. 2021. Yrittäjyys osana opintoja ja innovaatiotoimintaa. Talk. Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.9.2023. <https://talk.turkuamk.fi/yrittajyys/yrittajyys-osana-opintoja-ja-innovaatiotoimintaa/>.
- Opetushallitus. 2024. Mitä on yrittäjyyskasvatus?. Viitattu 7.2.2024 <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/mita-yrittajyyskasvatus>.
- Smythe, L. & Giddings, L. S. 2007. From experience to definition: addressing the question “what is qualitative research”. Vol. 23, No. 1, 37-57. Viitattu 27.9.2023 https://www.researchgate.net/profile/Lynne-Giddings/publication/5804120_From_experience_to_definition_addressing_the_question_'what_is_qualitative_research'/links/595ad73b0f7e9bf415b01119/Fro

[m-experience-to-definition-addressing-the-question-what-is-qualitative-research.pdf](#).

Soder, R. M.; Cordeiro Cechet, C. E.; Callegaro Higashi, G. D.; Anacleto da Silva, L. A.; Oliveira Amaral, T. M.; do Carmo Menegaz, J.; Erdmann, A. L. & Guedes dos Santos, J. L. 2022. Entrepreneurship among Undergraduate Nursing Students at a public university. Revista Brasileira de Enfermagem. Vol. 75, No. 1, 1–6. Viitattu 22.3.2024. [https://search-ebscohost-com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=152750204&site=ehost-live](https://search.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/login.aspx?direct=true&db=ccm&AN=152750204&site=ehost-live).

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM). 2023. Yksityiset sosiaali- ja terveystalvelujen tuottajat. Viitattu 20.9.2023. <https://stm.fi/yksityiset-sotepalvelut>.

Suomen sairaanhoitajaliitto ry ja kirjoittajat. 2006. Sairaanhoitaja Yrittäjänä. Helsinki: Gummerus kirjapaino Oy.

Suomen sairaanhoitajat ry. 2023. Tilastotietoa sairaanhoitajista. Viitattu 15.9.2023. <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/tilastoja-sairaanhoitajista-2/>.

Surakka, T. 2009. Hyvä työpaikka hoitoalalla – näin haetaan ja sitoutetaan osaajia. Helsinki: Tammi.

TEM. 2020. Toimialaraportit Sosiaali- ja terveystalvelut. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2020:1. Viitattu 7.2.2024. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161994/TEM_2020_01.pdf.

Tilastokeskus. 2023. Käsitteet. Yrittäjä. Viitattu 19.9.2023. <https://www.tilastokeskus.fi/meta/kas/yritlkm.html>.

Tilastokeskus. StatFin. Aloittaneet ja lopettaneet yritykset. Viitattu 12.9.2023. <https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/>.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Turun ammattikorkeakoulu. 2021. Hyvinvointia Sun hyvä elämä -klinikalta. Viitattu 13.9.2023. <https://www.turkuamk.fi/fi/ajankohtaista/2751/hyvinvointia-sun-hyva-elama-klinikalta/>.

Turun ammattikorkeakoulu. 2023a. Apua terveyteen ja hyvinvointiin. Viitattu 13.9.2023. <https://www.turkuamk.fi/fi/tyoelamapalvelut/palvelut/apua-terveyteen-ja-hyvinvointiin/>.

Turun ammattikorkeakoulu. 2023b. Meille Sun hyvä elämä on tärkeä. Viitattu 13.9.2023. <https://www.turkuamk.fi/fi/tyoelamapalvelut/sunhyvaelama/>.

Turun ammattikorkeakoulu. 2024a. Opinto-opas. Sairaanhoidajakoulutus. Viitattu 13.3.2024. <https://opinto-opas.turkuamk.fi/21632/fi/21699/21706>.

Turun ammattikorkeakoulu. 2024b. Projektioppimisympäristöt. Viitattu 7.2.2024 <https://www.turkuamk.fi/fi/tyoelamapalvelut/projektioppimisymparistot/>.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Viitattu 14.9.2023. https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsittely Suomessa. Viitattu 14.9.2023. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf.

Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738.

Valvira. Sosiaali- ja terveysministeriön lupa- ja valvontavirasto. Ammattihenkilönä työskentely. Viitattu 18.9.2023. <https://valvira.fi/ammattioikeudet/ammattihenkilona-tyoskentely>.

Suostumuslomake tutkimukseen osallistumisesta

Opinnäytetyö: Yrittäjyyteen perehdytyksen toimintamalli Sun klinikalla

Opinnäytetyön tarkoitus on kartoittaa sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia yrittäjyyteen perehdytyksestä Turun ammattikorkeakoulun Sun klinikalla ja luoda perehdytysmalli Sun klinikan oppimisympäristöön. Opinnäytetyön tavoite on kehittää sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä yrittäjyyteen. Tämän opinnäytetyön toteuttamismenetelmänä on teemahaastattelu, joka toteutetaan ryhmähaastatteluna.

Olen saanut tiedot opinnäytetyönä tehtävän tutkimuksen tavoitteista ja käytännön toteutuksesta. Minulle on annettu mahdollisuus esittää lisäkysymyksiä tutkimuksesta. Olen saanut tiedot henkilötietojen käsittelystä tutkimuksessa. Minulle on luvattu, että henkilötietojani käsitellään huolellisesti ja tietoturvallisesti eikä niitä luovuteta ulkopuolisille. Henkilötietoja ei kerätä ja tallenneta mihinkään. Kukaan ulkopuolinen ei pääse kuuntelemaan nauhoitettua materiaalia eikä haastateltavia pysty tunnistamaan kommentteista tai äänestä.

Tiedän, että osallistumiseni on vapaaehtoista. Voin keskeyttää tai peruuttaa osallistumiseni tutkimukseen milloin vain. Olen tietoinen siitä, että mikäli keskeytän tutkimuksen tai peruutan suostumuksen, minusta keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Lisätietoja saa opinnäytetyön tekijöiltä:

Naana Fomin

Joanna Hannula

Paikka ja päivämäärä

Osallistun tutkimukseen

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Suostumuksen vastaanottajat

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Teemahaastattelurunko

Teema 1: Yrittäjyys

- Onko teillä kokemusta yrittäjyydestä ennen sairaanhoitajaopintojen aloittamista?
 - Jos on, millaista?
- Millaista pohjatietoa teillä on sairaanhoitajayrittäjyydestä?
- Millaisia kokemuksia teillä on sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelman yrittäjyyttä käsittelevistä opinnoista?
- Onko sairaanhoitajakoulutuksessa mielestänne riittävästi yrittäjyyttä käsitteleviä ja koetteko ne tarpeellisiksi koulutusalan kannalta?
- Millaisena näet oman tulevaisuutesi sairaanhoitajayrittäjyyden parissa? / Kiinnostaako teitä tulevaisuudessa työskennellä sairaanhoitajayrittäjänä?

Teema 2: Perehdytys

- Millaista on mielestänne hyvä perehdytys?
- Millaista yrittäjyyteen perehdytys oli mielestänne Sun klinikalla?
- Mikä mielestänne Sun klinikan perehdytyksessä oli hyvää/huonoa?

Opinnäytetyön tulosten luokittelutaulukko

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Ei kokemusta yrittäjyydestä.	Ei kokemusta tai tietoa yrittäjyydestä	Tieto ja kokemus sairaanhoitajayrittäjyydestä
Ei perustietoa yrittäjyydestä.		
Tietää, että sairaanhoitajana on mahdollista perustaa oma yritys, mutta ei tiedä, mitä niissä yrityksissä tehdään.		
Omia kokemuksia yksityisistä terveystalveista asiakkaan näkökulmasta.	Vähäinen perustieto tai kokemus sairaanhoitajayrittäjyydestä	Tieto ja kokemus sairaanhoitajayrittäjyydestä
Tulee mieleen sairaanhoitajien perustamat yritykset, jotka tarjoavat mm. esteettisiä hoitoja.		
Käynyt yrittäjyyttä sivuavan kurssin.		
Voisi nähdä itsensä yrittäjänä, mutta se vaatisi perehtymistä ja käytännöntietoa yrittäjyydestä.	Kiinnostus yrittäjänä työskentelystä tulevaisuudessa	Yrittäjähenkisyys
Kiinnostunut yrittäjyydestä, mutta kokee omaavansa niin vähän tietoa siitä, että ei tiedä mitä lähtisi yrittämään.		
Olisi mahdollisesti kiinnostunut toimimaan yrittäjänä, jos saisi siihen laajempaa perehdytystä.		
Ei ole koskaan ajatellut sairaanhoitajayrittäjyyttä, koska ei ole mitään tietoa tai kokemusta yrittäjyydestä.	Ei kiinnostusta toimia yrittäjänä	Yrittäjähenkisyys
Ei ole koskaan ajatellut sairaanhoitajayrittäjyyttä, koska ei ole mitään tietoa tai kokemusta yrittäjyydestä.		
Ei halua olla yrittäjä millään alalla.		
Kokee, että perustietoa yrittäjyydestä tarjoava kurssi voisi olla ennen yrittäjyyden harjoittelua.	Teoriaopinnot ennen käytännön harjoittelua	Yrittäjyyskasvatus
Kokee, että harjoittelusta voisi oppia enemmän, jos yrittäjyyttä käsittelevä kurssi olisi opintosuunnitelmassa ennen harjoittelua.		
Käynyt yrittäjyyttä käsittelevän kurssin ennen harjoittelua, oppinut ryhmätyöskentelyä ja projektiosaamista sekä palaverin ja esityksen pitämistä.		

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Käynyt Johtaminen ja laadunvarmistus -kurssin ja toivoo sen sisältävän enemmän perustietoa yrittäjyydestä.	Yrittäjyys sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelmassa	
Opettajat sivunneet hieman yrittäjyyttä muillakin kursseilla, esim. maininneet yleisesti yrittäjyyden mahdollisuudesta sairaanhoitajan koulutusosalalla.		
Haluaisi valinnaisia yrittäjyyden opintoja niille, jotka ovat siitä kiinnostuneita.		
Toivoo, että useammassa kurssissa käsiteltäisiin laajemmin sairaanhoitajan mahdollisuuksia työskennellä yrittäjänä ja tehdä muutakin kuin perinteistä osastotyötä.		
Kokee, että koulutusalan kursseihin ei ole sisällytetty yrittäjyysnäkökulmaa.		
Kokee yrittäjyyttä käsittelevän kurssin olevan hyödyllinen kaikille, mutta toivoisi yrittäjyystyöharjoittelun olevan valinnainen opintojakso.		
Aloitetaan perusasioista.	Perusasioiden läpikäynti rauhallisessa tahdissa	Onnistuneen perehdytyksen piirteet
Käydään kaikki perusasiat ensin hyvin läpi, jonka jälkeen jatketaan vaikeampiin ja monimutkaisempiin asioihin.		
Hiljalleen syvennyttään perehdytyksessä, ei ensimmäisenä päivänä tai liian nopeasti kaikkea uutta tietoa.		
Asioihin palataan myöhemmin uudelleen, koska ensimmäisellä kerralla ei voi muistaa kaikkea.	Kattavat perehdytysmateriaalit ja opitun kertaaminen	
Tarkistuslista, josta voi seurata, mihin kaikkeen on jo perehtynyt.		
Perehdytysmateriaali koottuna yhteen paikkaan.		
Uusi tieto suullisena perehdyttäjältä sekä kirjallisena materiaalina, jotta siihen voi palata ja kerrata.		
Yhtenäinen perehdytys kaikille perusasioista, jonka jälkeen yksilöllisempi syventyminen, koska kaikki ovat kiinnostuneita eri asioista.	Yhtenäinen perehdytys	

Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Suunnitelmallinen, selkeä ja yhtenäinen perehdytys, ilman liiallista asiasta toiseen hyppelyä.		
Jos on useampi perehdyttävä, heillä oltava yhteinen linja.		
Perehdytys alkoi heti ensimmäisenä päivänä.	Rauhallinen etenemistahti	Toimivaksi koetut asiat Sun hyvä elämä -klinikan perehdytyksessä
Käytiin läpi yksi asia kerrallaan.		
Toimeksiantojen osalta perehdytystä oli useampana eri päivänä.		
Perehdytyksessä hyödynnettiin diaesityksiä, jotka toivat selkeyttä.	Mielekkäät perehdytysmateriaalit	
Toimeksiantoihin liittyvät materiaalit on koottu yhteen paikkaan, josta ne oli yleensä helppo löytää.		
Perehdytyksessä oli liikaa tietoa yhdelle päivälle, jolloin kaikkea ei muista tai opi.	Nopeatahtinen perehdytys	
Perehdytys oli todella nopeatahtista, eikä kaikkea tietoa ehdi sisäistää.		
Kaikki tieto annettiin kerralla ja ohjeistettiin katsomaan loput Teams-alustalta.		
Ohjeita välillä hankala löytää Teams-alustan tiedostokansioiden epäjärjestyksen vuoksi.	Perehdytysmateriaalit	
Teams-alustalla liikaa ylimääräistä ja turhaakin tietoa, jonka joukossa on välillä vaikea navigoida löytääkseen tarvittavan tiedon.		
Perehdytys sisälsi pääosin tietoja harjoittelun toimeksiannoista, mutta ei yrittäjyydestä.	Tietosisältö	Sun hyvä elämä -klinikan perehdytyksen kehityskohteet
Olisi voinut olla enemmän perustietoa yrittäjyydestä esim. yrittäjyydenkäsitteistä, yrityksen perustamisesta tai yleisesti liiketoiminnasta.		
Perehdytys sisälsi vain sen mistä mitään löytyy		
Perehdytys oli suurpiirteistä, paljon olennaisia asioita jäi kertomatta, jotka tuli selville myöhemmin.		
Toimeksiannoista tulisi kertoa hyvissä ajoin, jotta ne ehditään suunnitella ja toteuttaa.		
	Aikataulupäselvyydet	

Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Toivotaan, että olisi yhteinen kalenteri, jonka kaikki näkisivät.		
Sun klinikan toiminnasta ja toimeksiannoista vastaavat opettajat ja ohjaajat eivät ole samaan aikaan paikalla perehdytystä annettaessa, jolloin kaikilla perehdyttäjillä ei ole yhteinen linja asioista.	Perehdyttäjien kommunikointi	
Opettaja tai ohjaaja ei ole aina paikalla, jolloin kommunikaatio pitää hoitaa sähköpostin välityksellä.		
Perehtymisessä joutuu olemaan liiankin itseohjautuva ja selvittää asioita itse.		
Samassa ryhmässä olevat opiskelijat aloittavat harjoittelun joskus eri aikoihin, mikä johtaa tietokatkoihin.	Tiedonkulku opiskelijaryhmien välillä	
Edellisten opiskelijoiden antama perehdytys koetaan jääneen vajaaksi.		
Toimeksiantoihin perehtyminen koettiin haastavana, jos se on jäänyt aiemmilta opiskelijoilta kesken ja harjoittelun seuraavaksi aloittavien opiskelijoiden tulee jatkaa siitä.		